

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Katedra speciální pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Liberec 2011

Martina Vobořilová

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky
Studijní program: Speciální pedagogika
Studijní obor: Speciální pedagogika pro vychovatele 7506R029

DOSPÍVAJÍCÍ A MASSMÉDIA

TEENAGERS AND MASSMEDIA

Bakalářská práce: 10–FP–KSS– 1037

Autor:
Martina Vobořilová

Podpis:

.....

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Karel Rýdl, Csc.

Počet

stran	grafů	tabulek	pramenů	příloh
60	22	22	19	1

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Liberci dne: 29.4.2011

Čestné prohlášení

Název práce: Dospívající a masmédia
Jméno a příjmení autora: Martina Vobořilová
Osobní číslo: P08000127

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne 29.04.2011

.....
Martina Vobořilová

Děkuji panu Prof. PhDr. Karlu Rýdlovi, Csc. za odborné vedení a pomoc při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	7
2	Teoretické vymezení pojmů	8
2.1	Médium	8
2.2	Komunikace	8
2.3	Mediální komunikace	9
3	Vývoj komunikace	10
4	Funkce a dělení médií	11
4.1	Rozdělení médií podle nosiče sdělení	13
4.1.1	Multimédia	13
4.1.2	Elektronická média	13
4.1.3	Tištěná média	15
5	Dospívající	15
5.1	Dospívající a média	17
5.2	Negativní vlivy masmédií na dospívající	19
6	Pozitivní vliv médií na dospívající	22
7	Ochrana dětí před masmédií	22
8	Cíl bakalářské práce	25
8.1	Hypotézy:	25
8.2	Dotazník a metody výzkumu	26
8.3	Zpracování dotazníku	26
9	Diskuze:	50
10	Závěr:	51
11	Summary:	52
12	Zusammenfassung:	53
13	Použitá literatura:	54
14	Seznam příloh:	57

1 Úvod

Jaký vliv mají masové sdělovací prostředky na komunikaci dospívajících jedinců? Když se zamyslíme nad danou otázkou, zjistíme, že masové sdělovací prostředky ovlivňují všechny jedince a zejména pak dospívající, kteří mnohdy ještě nemají na všechno kolem sebe vytvořený vlastní názor. Ovlivňují je jak v pozitivním slova smyslu, kdy z nich mohou čerpat informace a vědomosti, tak v negativním slova smyslu, kdy se dospívající mohou dívat na všechny programy i internetové stránky bez jakéhokoliv omezení ze strany dospělých.

Osobně je toto téma pro mě velice zajímavé, jelikož pracuji na základní škole jako pedagog. Chodila jsem do školního klubu, kde jsem měla možnost sledovat dospívající a jejich zájem o určité webové stránky, jejich komunikaci mezi sebou a také k dospělým. Napadlo mě se více zabývat touto problematikou dospívajících a médií. Cílem bakalářské práce je vytvořit dotazník, který by zjistil, jak ovlivňují masmédia komunikaci dospívajících a také rozšířit si vědomosti, které bych mohla zúročit během své pedagogické praxe.

V teoretické části se zabývám teoretickým vymezením pojmů „médiu“, komunikace, negativními vlivy masmédií jako jsou například šikana, agrese, agresivní chování. Dále se zabývám problémem, jak předcházet dopadu negativním vlivům komunikačních médií na dospívající.

V praktické části vyhodnocuji dotazník respondentů, kteří navštěvují druhý stupeň venkovské základní školy Straškov – Vodochody, okres Litoměřice. Věk respondentů se pohybuje v rozmezí 10 - 15 let. Jeho cílem bylo zjistit, jak masmédia ovlivňují komunikační úroveň dospívajících.

K vypracování bakalářské práce jsem využívala odbornou literaturu, která se týká dané problematiky. S dalším zdrojem, se kterým jsem pracovala, byl internet, kde jsem vyhledávala dva podobné zdroje, abych si ověřila korektnost informací. Na internetu lze najít i webové stránky s mylnými informacemi, proto je nutné vyhledávané informace porovnat na několika webech se stejnou či podobnou tematikou.

2 Teoretické vymezení pojmů

2.1 Médium

Nejdříve si vysvětlíme, co je pojem „médium“. Podle latinského slova medium znamená prostředník, prostředek něčeho. Pokud si tento pojem spojíme se sociální komunikací, vznikne nám zprostředkovatel komunikace.

2.2 Komunikace

Tento pojem je velmi složitý, setkáváme se s ním již po celá staletí. Podle slovníku tento pojem znamená „*spojení, přenos, sdělování, výměna informací.*“¹

*Komunikaci lze chápat jako střídavé vyjadřující chování, jako proces interakce.*²

Komunikace je velmi důležitá, bez ní bychom si nemohli sdělovat informace, události, které nás potkaly během dne či života. Bez ní bychom strádali.

Zamyslíme-li se, komunikace je spojení, díky kterému se můžeme dorozumívat mnoha způsoby.

Samotná komunikace probíhá v několika rovinách. Komunikovat spolu můžeme verbálně, tedy slovně pomocí řeči a písma, nebo neverbálně pomocí gest, mimiky, pohyby těl, prostorového chování.

Gesta jsou pohyby, které mají výrazný sdělovací účel.³ Doprovázejí verbální komunikaci. Pomáhají nám lépe vyjádřit přesný význam našich myšlenek. Podle D. Lewise gesta rozdělujeme na:

- Ilustrátory. To jsou jakási doprovodná sdělení, kterými nějaké tvrzení zdůrazňujeme, něco naznačujeme, ale také udáváme tempo a rytmus řeči.⁴
- Regulátory. Těmi usměrňujeme záměr naší komunikace.
- Adaptéry. To jsou gesta, která používáme tehdy, pokud chceme mít pod vládou naše emoční reakce.

¹ ABZ.slovník.cz. online.

² KERN, H. a kol., Přehled psychologie, Praha, Portál, 1999, s. 240.

³ MÜLLEROVÁ, S., *Komunikační dovednosti*, Liberec, Technická univerzita v Liberci, 2001, s. 30.

⁴ MÜLLEROVÁ, S., *Komunikační dovednosti*, s. 31.

⁵ MÜLLEROVÁ, S., *Komunikační dovednosti*, s. 30.

- *Symbols. To jsou gesta konkrétně přeložitelná. Znalost obecně známých gest tohoto druhu ušetří chybnou interpretaci, která hrozí zvláště při komunikaci s cizinci.*⁵

2.3 Mediální komunikace

Samotná komunikace probíhá mezi komunikátorem a příjemcem, oba dva si společně vyměňují různé informace. U mediální komunikace je to velmi podobné, pouze s těmi rozdíly, že komunikátor je například zastoupen televizí, rozhlasem a příjemcem se stává široká anonymní veřejnost, která může kdykoliv komunikaci přerušit. Komunikátoři nemají s příjemci žádné osobní vztahy či kontakt. *Příjemci přitom na sdělení, jemuž jsou vystaveni, nepochybně reagují – křičí na obrazovku, fandí útočícímu fotbalistovi, hádají se s politikem, prou se mezi sebou o film, umiňují si, že napíší dopis šéfredaktorovi, upozorňují se na zajímavý kuchařský recept v časopise, dohadují se o tom, kdo bude číst noviny jako první apod.*⁶ To média nevidí, dozvídají se o reakcích veřejnosti se zpožděním až podle výzkumů sledovanosti pořadů.

Na rozdíl od komunikace se dále média snaží vztah mezi veřejností a sebou oživit, uvést je do konkretizace, dialogu. Příkladem toho může být například pořad: Volejte Novu, v němž se lidé ptají televize na otázky, které je zajímají.

Výhodou médií je, že mohou opakovat svá sdělení, což se nám u mezilidské komunikace přesně nikdy nepodaří.

Posledním rozdílem je skutečnost, že *medializovaná sdělení jsou zvláštním druhem zboží. Přestože neustále uvažujeme o sděleních, musíme mít na paměti, že masově medializované produkty jsou nabízeny jako komodita, jako zboží, a prodávají se podle toho, jak dokážou zajistit potřeby trhu, na němž se uplatňují.*⁷

⁶ JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., *Média a společnost*, Praha, Portál, 2007, s. 36.

⁷ JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., *Média a společnost*, s. 38.

3 Vývoj komunikace

- a) *Epocha znamení a signálů*
- b) *Epocha mluvení a jazyka*
- c) *Epocha psaní*
- d) *Epocha tisku*⁸

Epocha znamení a signálů

V pravěku komunikoval jedinec nejdříve pomocí jednoduchých signálů a znamení, například pomocí kouře. Samotná komunikace neovlivňovala myšlení a život jedinců.

Epocha mluvení a jazyka

Díky mluvení mohou jedinci vyjadřovat svoje pocity, nálady a problémy. Dále si mohou lidé sdělovat svoje názory, předávat zkušenosti.

Epocha psaní

Do této doby si lidé předávali informace jen pomocí řeči. Vynálezem písma došlo ke zlepšení komunikace mezi lidmi. Všechny informace mohly být uchovávány v tištěné podobě pro další generace.

Epocha tisku

V první polovině patnáctého století se do dějin lidstva zapsal vynález knihtisku, který vynalezl J. Gutenberg. Díky němu mohlo dojít k rozšíření informací mezi širokou veřejností a samotní lidé se také mohli podílet na duchovním dění ve společnosti.

⁸ JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., *Média a společnost*, s. 18.

4 Funkce a dělení médií

Média mají mnoho funkcí, jejich úkolem je nás informovat o dění ve světě i u nás. Poskytují nám informace ze zemí, které bychom nikdy nenavštívili. Jsme informováni o jejich zemědělské, hospodářské a klimatické situaci. V televizních zprávách jsou na nás chrleny informace ze všech koutů světa.

Další funkce je zábavná, politická a sociální.

Počátkem 20. století se v televizi rozmohla řada pořadů, show, která plnila zejména zábavnou funkci. Cílem pořadů bylo nás rozveselit, pobavit a odpoutat nás od všedních problémů.

*Zábava totiž nejen přenáší část sdílené kultury a přispívá k vytváření vztahů, ale také poskytuje osobní uspokojení, oddech, uvolnění a naplnění volného času.*⁹ Když se pozastavíme nad zábavnou funkcí televize v dnešní době, řada z nás dojde k závěru, že televize nám poskytuje určitý druh zábavy, která je svým způsobem pasivní a nevyžaduje po nás žádnou aktivitu či pozornost. Mnozí z nás sahají po televizi, když se nudí a neví, jak jinak „zabít“ čas.

Sociální funkce

At' chceme, či ne média nás ovlivňují i po sociální stránce. Nabízejí nám vzory chování v situacích, které jsou pro nás velmi blízké. Díky seriálům a filmům nám představují, jak by mělo vypadat rodinné štěstí, oslava, svatba a mnohé další životní situace. Nereálný svět se zde střetává s realitou. V nereálném světě bývají tyto momenty lidského života značně zjednodušené. *Přesto však tento pohled na svět umožňuje příjemcům chápat souvislosti chování celé společnosti a pomáhá jim vytvářet si vlastní obraz o chování lidí nejen v blízkém okolí, ale i celém světě.*¹⁰ Nabízejí nám možné řešení těchto situací v reálném světě. Ale je jen na každém z nás, jak si svoje problémy vyřeší a jak se k nim postaví.

⁹ JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., *Média a společnost*, s. 60.

¹⁰ POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L.S., *Mediální výchova*, Kralice na Hané, Computer média, 2009, s. 36.

Politická funkce

Tato funkce je zajímavá, protože nám umožňuje nahlédnout do politické sféry, díky ní nahlížíme do jejího zákulisí. Dozvídáme se informace, které se nás budou dotýkat přímo i nepřímo. Umožňuje nám vytvořit si vlastní pohled na politickou situaci u nás či v zahraničí. Politické funkce podněcují širokou veřejnost *a to tím, že nám nabízejí témata, o kterých jsme dosud nepřemýšleli*. Mnohdy nám k tomu nabízejí i řešení. Na druhou stranu i masmédia mohou být ovlivňována politickou situací a může nám být v médiích poskytnuta jen část informací.

Kulturní funkce

Média jsou součástí naší společnosti a kultury, zprostředkovávají nám například koncerty, různé společenské akce; dále naučné programy, které nás seznamují a obohacují o krásy naší planety. Tím, že masmédia dokáží oslovit širokou veřejnost, můžeme mluvit o masové kultuře. *Masová kultura je souhrn informací, hodnot a artefaktů zprostředkovaných masovými médii tak, aby je mohl snadno konzumovat co nejširší okruh příjemců.*¹¹

Tím, že masmédia dokáží stejné informace dát široké veřejnosti, stávají se součástí naší kultury. Kulturní funkce masmédií nám umožňuje sdílet okamžiky s ostatními lidmi, i přesto, že sedíme doma u televize, např. můžeme sledovat Mistrovství světa ve fotbale s ostatními skalními příznivci. O zážitcích, které nám masmédia zprostředkovala, můžeme hovořit tehdy, když se s nimi setkáme. Negativní dopady kulturní funkce mohou mít reality show, zábavné pořady, bulvár, kdy je zábava značně zjednodušena. Tím potlačujeme estetičnost a sklouzáváme k průměrnosti.

U funkcí masmédií bychom si měli dávat pozor na to, aby odváděla svoji práci. Mnohdy se stává, že dané funkce jsou velmi nekvalitní. Měli bychom se více zamýšlet nad tím, co sledujeme v televizi a na internetu. V neposlední řadě bychom měli pomoci našim dětem, aby dokázaly rozlišit správné programy od špatných a dokázaly si vytvořit vlastní názor na danou problematiku.

¹¹ Wikipedie.cz.

4.1 Rozdělení médií podle nosiče sdělení

Média, ať už jako technické prostředky, či mediální instituce, dělíme podle nosiče sdělení na tištěná (noviny, časopisy, letáky...) a elektronická (rozhlas, televize), mezi které ředíme i novější typy médií, takzvaná multimédia (například internet).¹²

4.1.1 Multimédia

Multimédia patří mezi moderní typy médií. Slučují dohromady tištěná a elektronická média. Například na internetu máme k dispozici si zprávy poslechnout, podívat se na ně, ale i si je přečíst. Je pro ně typický pojem interaktivita. To znamená, že na jednu stranu se může dotyčný zapojit do dění na síti (například komunikovat, vytvářet profily, nové stránky, diskuze), na druhou stranu může jen bezmyšlenkovitě brouzdat po internetu a nezapojovat se aktivně do dění.

Vysílání si můžeme rozdělit do dvou rovin:

- Offline – vysílání. Spočívá v tom, že vysílané informace si dotyčný může přijmout, kdy uzná za vhodné.
- Online – vysílání. Příjemce na dané zprávy může reagovat ihned.

Mezi další multimédia patří DVD, teletext, mobilní telefony, počítačové hry.

4.1.2 Elektronická média

Mezi elektronická média zahrnujeme televizi, rádio a rozhlas. *Mezi průkopníky elektronických (přesněji audiovizuálních) médií patří bezesporu film.*¹³ Z počátku byly filmy krátké, netrvaly ani 1 minutu.

Bratři Lumierové využili znalosti z konstrukce fotoaparátů a princip světlocitlivého materiálu a vytvořili filmovou kameru, tzv. kinematograf, pomocí něhož byli schopni zachytit realitu v pohybu.¹⁴ Filmy byly vytvářeny pro využití volného času dělníků, protože ho měli čím dál tím více díky novým technologickým postupům v továrnách.

¹² POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L.S., *Mediální výchova*, s. 33.

¹³ POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L.S., *Mediální výchova*, s. 44.

¹⁴ POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L.S., *Mediální výchova*, s. 44.

Rozhlas a televize vznikly z technologií, která již byly vytvořeny. V Československu se začalo poprvé rozhlasově vysílat v roce 1926. *U nás kvůli válce a přeměně hospodářství došlo ke zpomalení vývoje a televize začala pravidelně vysílat až v roce 1953.*¹⁵

Měli bychom se seznámit s pojmem vysílání. Laicky řečeno rozhlas a televize převádí všechny své informace do signálů, které jsou přenášeny vysílačem analogově či digitálně. Díky postupu vědy a techniky dochází k postupnému rušení analogového vysílání.

Pro rozhlas a televizi je typické, že dokážou zachytit situace právě tehdy, kdy se dějí.

Rozdělení televizních stanic

Veřejnoprávní stanice

V dnešní době se stává, že veřejnoprávní stanice se neřídí svým posláním, a to veřejně deklarovanými hodnotami, ale spíš naopak - řídí se sledovaností širokého publika.

Komerční stanice

Pro komerční stanice je nejdůležitějším cílem mít co největší zisk, na něm mají největší podíl reklamy a inzerce. Cena reklamy se odvíjí podle času vysílání. Často se nám stane, když se večer díváme na televizi, že reklama běží skoro každých 20 minut.

*Vliv komerční televize, ale i veřejnoprávní televize, která se propadla k úrovni komerční televize, zasahovalo mladou generaci ve stále mladším věku a po stále delším vývojovém období, takže lze předpokládat postupně silnější vliv na osobnost dítěte.*¹⁶ Média a především televize, vedle rodiny a školy, mají největší vliv na celkový vývoj dítěte, na jeho socializaci a kultivaci.

¹⁵ POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L.S., *Mediální výchova*, s. 42.

¹⁶ Média, informační technologie a kulturní úroveň české populace. [online]. Dostupné na internetu: http://www.insoma.cz/index.php?id=1&n=1&d_1=paper&d_2=nitra.

4.1.3 Tištěná média

Jsou to média, která patří mezi nejstarší prostředky masové komunikace. Za základ tištěných médií považujeme knihu. Mezi další tištěná média patří zejména různé druhy časopisů a novin. Noviny mají informační charakter, působí na širokou veřejnost a jejich cílem je svoboda slova. Z počátku výroby novin byla oslokována určitá masa lidí, například podnikatelé, ale během rozvoje společnosti se noviny stávaly dostupné pro širokou veřejnost. Bylo to tím, že lidé byli více gramotní, rozvíjely se nové technologie. Díky novinám jsme informováni o politické, hospodářské i kulturní situaci u nás i v zahraničí.

V 21. století ale dochází ke komercializaci novin. Noviny vydělávají hlavně reklamou a inzercí. Domníváme se, že tištěná média se dostávají do pozadí multimédií, a to i přesto, že je na trhu mnoho výtisků novin.

Tisk můžeme rozdělit na:

- Seriózní tisk- sem zahrnujeme Mladou frontu Dnes, Hospodářské noviny, Politické noviny
- Bulvární tisk – sem patří Blesk, Šíp, Aha.

Rozdíl mezi nimi je ten, že v seriózním tisku se na titulní stranu dávají dle redakce nejdůležitější aktuální témata, o kterých by měl člověk vědět a zajímat se o ně. Články bývají často rozdělené, část najdeme na titulní straně a zbytek v novinách na určité stránce. Naproti tomu bulvární tisk dává větší přednost méně důležitým zprávám, které bývají agresivní až útočné, kritizují různé osobnosti. Opět cílem je zapůsobit na širokou veřejnost a na jejich pudové smysly.

5 Dospívající

Jsou to děti ve starším školním věku, tj. ve věku 10 – 15 let. V tomto období prochází dospívající fází puberty, kterou rozdělujeme na tři fáze. První fáze nese známky pohlavního dospívání. Když se děti dostanou do této fáze, zrychluje se jejich fyzický růst, mění se jejich proporce. Je pro ně typický fyzický a duševní neklid. Dívky se zajímají o svůj vzhled. Vyhledávají první kontakty s chlapci. Dospívající se snaží být nezávislí, nezajímá je názor ostatní, jsou přesvědčeni o tom, že oni sami mají pravdu. Druhá fáze je

vlastní puberta, která představuje největší komplexní změnu v životě jedince. Hlavním mezníkem tohoto období bývá ukončení základní školy, kde všechny staré jistoty, o které se mohly opřít, zanikají. Vzniká zde potřeba nových jistot, která jim umožní novou stabilizaci sebe sama a pohled na svět. Jak už jsme zmiňovali, dochází k fyziologickým změnám jedinců. Dochází k růstu pohlavních orgánů, změnám v aktivitě žláz.

U dívek dochází k zaoblování tělesných tvarů ukládáním podkožního tuku, rostou a vyvíjí se prsa, vaječníky, roste ochlupení, probíhají hlasové změny a jiné. Fyziologicky puberta končí u dívek první menstruací.

U chlapců se ještě více prohlubuje hlas a dochází ke změnám tělesných proporcí. Mohutní svaly, zvětšuje se ochlupení kolem genitálií, začínají růst vousy. Objevuje se první poluce, známé jsou také případy první onanie. Vývoj sekundárních pohlavních znaků je ukončen do 18 let.

Z psychosociálního hlediska dochází ke změně vlastní identity. U pubescentů se objevují první mravní soudy, jejich vnímání se stává přesnější, je bohatší na detaily. Například pokud nesouhlasí s nějakým problémem, jsou schopni uvažovat o různých možnostech, jeho odstranění. Dále jsou schopni abstraktně myslet. Umí již používat složité myšlenkovité pochody. Avšak city má dospívající značně nestálé, bývá vztahovačný, labilní a citově nestálý. Dokáže hodnotit cokoliv a dlouho o tom polemizovat. Jsou přesvědčeni o tom, že jen jejich myšlenky jsou správné. Pokud nejsou schopni vlastní seberealizace, mívají nízké sebevědomí.

Srovnávají se s vrstevníky, vytváří si vlastní ideál identity. Hledají informace, kterým jim imponují a věří jim. Jsou kritičtí ke škole, k pedagogům, jejich hlavním zájmem nejsou výsledky ve škole, ale odpoutání se od rodičů. Raději navazují kontakty s vrstevníky.

Pozor, tady je nebezpečí vzniku part, kde se seskupuje mládež morálně narušená, výchovně zanedbaná.... Při nesprávných výchovných vlivech a vzorech se může začít vyvíjet pohlavní averze k opačnému pohlaví.

5.1 Dospívající a média

*Již několik let jsou dnes mladiství a děti čím dál víc předmětem zájmu mediálního průmyslu.*¹⁷ Dříve byl v jedné domácnosti jeden televizor, rodina se scházela večer u televize, kde sledovala třeba zábavné pořady. Pokud byly na programu nevhodné pořady, děti se nesměly dívat na televizi. Rodina měla k použití jeden telefon, který byl umístěný v chodbě či v obývacím pokoji. Byť byly dospívající „sami na chodbě,“ byli pod dohledem, nemohli si dlouho telefonicky povídat.

Byli odkázáni na jinou komunikaci. *Mládež a děti se vídaly ve škole a na ulici a tady si domlouvaly schůzky. Pokud měly kamarády, kteří žili někde dál, pěstovaly kontakt prostřednictvím dopisů, protože telefonování jim bylo dovoleno jen ve výjimečných případech, anebo mohly telefonovat jen z telefonních budek, přičemž rodiče volajících i volaných většinou dbali na to, aby hovory nebyly příliš dlouhé.*¹⁸

Technika jde však obrovským tempem dopředu. A jsou to právě dospívající a děti, kteří mluví například do toho, jakou televizi, mobilní telefon si rodina pořídí. Také díky svému vysokému zájmu zasahují do programové vybavenosti počítače a do jeho připojení k internetu.

Vliv internetu na dospívající

Myslím si, že dnešní doba je hodně uspěchaná. Rodiče se snaží zabezpečit co nejlépe rodinu a nemají tolik času na své ratolesti. Na druhou stranu jsou zde děti a zejména dospívající, kteří touží po jejich pozornosti. Využívají k tomu internet a mobilní telefon. Mohou si zde založit internetové stránky, komunikovat s ostatními přes ICQ, SKYPE, e-mail. Jsou ve středu dění společnosti.

ICQ (aj si kjů) z anglického *I seek you* („hledám tě“) - je program určený ke komunikaci dvou nebo více uživatelů.¹⁹ Je to program, do kterého se každý z nás může přihlásit a vyplnit libovolné osobní údaje. Poté je mu přiděleno ICQ číslo, na kterém je dostupný pro všechny známé i neznámé. Jedinci mezi sebou můžou komunikovat, hrát společně hry, volat si, přičemž můžou využít i webkameru, posílat si navzájem fotky

¹⁷ BUERMANN, U. *Jak přežít s médii*, Český Těšín, Fabula, 2009, s. 37.

¹⁸ BUERMANN, U. *Jak přežít s médii*, s. 38.

¹⁹ POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, L. S., *Mediální výchova*, s. 81.

a různé dokumenty. Domníváme se, že ICQ dosáhlo velké oblíbenosti zejména u dospívajících, protože jsou v kontaktu se svými kamarády a spolužáky po celých 24 hodin.

SKYPE – je obdobný program jako ICQ.

BLOG – *webová stránka obsahující příspěvky jednoho autora.* (Pospíšil, Závodná). Na blozích mohou mít vyvěšená témata týkající se například oblíbených zpěváků, mohou ho využít jako osobní deníček, mohou si zde povídat o tématu, který je blízký dalším lidem.

Tak mohou dospívající zažít pocit, že jsou vnímáni a je jim věnována pozornost. Nebo právě naopak na internetu se mohou projevit děti, které nechtějí být vnímány. Navštěvují stránky ostatních dospívajících s cílem zesměšnit je, ublížit jim.

Bylo by dobré také zmínit sociální síť FACEBOOK. Je to internetová sociální síť, kde si lidé bez rozdílu věku zakládají svůj profil. Na něj si dávají fotky, o které se chtějí podělit s ostatními lidmi, píšou si své statusy, diskutují, předávají si informace o různých tématech. Po přihlášení na tuto síť lidé spolu opět mohou komunikovat, zvát se na výstavy, dávat si tipy na výlety. Založil ho Mark Elliot Zuckerberg, bývalý student Harvardské univerzity.

Na internetu vyhledávají dospívající aktivní zábavu, kdy se dotyční snaží zapojit do dění a aktivně komunikují s ostatními. Aktivní zábava vyžaduje po dotyčných úsilí, podílet se na vytváření informací, ne jen pasivně přijímat informace. Opakem aktivní zábavy je pasivní zábava, která je využívána velmi často. Přijdou domů a první, co udělají, je, že si zapnou televizi a bezmyšlenkovitě přepínají z kanálu na kanál. Tato zábava je známá pod pojmem „gaučing“. V tomto případě naše pozornost klesá, je bezúčelná. Hlavním cílem je zabít nudu. Zamysleme se nad otázkou, zda je to ale dobré. Lze předpokládat, že tuto zábavu preferují dospělí více než dospívající, kteří raději aktivně komunikují přes internet.

Jak už jsem zmiňovala, na internetu mohou komunikovat, dále hledat informace k tématům, které je zajímají. Čím více stráví čas u počítače, tím méně jim zbývá čas na osobní kontakt se svými kamarády a blízkými. *To znamená, že čím více času a pozornosti věnujeme těmto velmi vzdáleným přátelům, tím méně času a pozornosti nám zbývá pro lidi v bezprostředním okolí. Jakkoli je výměna názorů se stejně smýšlejícími lidmi obohacující,*

*přesto v těchto případech vždy hrozí nebezpečí, že nedostatečné vnímání bezprostředního okolí povede k odcizení, a tím i k izolaci – se všemi jejími známými následky.*²⁰

Dnešním společenským standartem je také mobilní telefon. Pokud ho dospívající nemají, kamarádi se na ně dívají skrz prsty. Přece díky němu získávají kontakty a hlavně je udržují.

5.2 Negativní vlivy masmédií na dospívající

Agrese a agresivita

*Agrese znamená chování, u kterého můžeme identifikovat dvě různá emoční zabarvení, dva směry, které jsou protichůdné. Agrese může být vysvětlována jak negativně – jako příčina zla, jako jednání směřující k přímému poškození druhého, tak pozitivně – jako aktivní snaha o dosažení vzdálených cílů.*²¹

Agresivita je míra agrese, kterou jsme schopni obrátit proti skupině či jedinci.

Nejčastěji se v naší společnosti setkáváme s agresí, kdy jedinci ve společnosti negativně působí na své okolí.

Výběrem nevhodných programů můžeme zapříčinit u dětí zvýšenou agresivitu. Jak poznáme, že jsou dospívající ohroženi? *Násilí na obrazovce především láká k napodobení, děti si třeba zkoušejí šikanováním bezbranných spolužáků, co viděly na videu. Ale i když to přímo nenapodobují, oslabuje se jejich schopnost soucitu a probouzí se v nich nebezpečné zalíbení v krutosti, případně v destruktivitě, v ničení věcí. U jiných dětí může vést k bázlivosti, k přílišnému strachu z násilí, ke zbabělému chování. I to je nebezpečné.*²²

*Agresivní chování je způsobeno výbuchem hněvu a charakterizuje jej: nechut' poslouchat, křik, používání zastrašování řečí těla (bubnování prsty do stolu, ukazování prstem, dupání, výhružky) přerušování druhé osoby, zjevné snahy „odrovnat ji“, nadávky. Cílem agresivního chování je ublížit dané osobě a dosáhnout svého vytyčeného cíle.*²³

Agresivní chování můžeme rozdělit na několik podskupin od těch méně závažných až po ty nejzávažnější.

²⁰BUERMANN, U., *Jak přežít s médii*, s. 56

²¹LONDOVÁ, A., *Sociálně patologické jevy, agresivita a šikana mezi mládeží*, s. 20.

²²ŘÍČAN, P., PITHARTOVÁ, D., *Krotíme obrazovku*, Praha, Portál, 2005, s. 19.

²³ *Agresivní chování [online]*. Dostupné na Internetu: <tbsd-eq.wz.cz/asertivita/agresiv.php>.

1. Mentální. Jedinec využívá ve své představě kletby, nadávky k tomu, aby se uvolnil.
2. Verbální. Agresivní jedinec využívá slovní, mnohdy sprosté, nadávky, které jsou veřejně směřovány k dotyčnému jedinci.
3. Neverbální. Neverbálního agresivního chování si můžeme všimnout už v útlém věku dítěte. Je pro něj typické mít ruce v pěst schované v kalhotách, podupávání, výraz obličeje.
4. Grafické. To je vlastně malování po učebnicích, sešitech, když jim dospělý něco povídá.
5. Útočné. Patří mezi nejhorší typy agresivního chování, protože zde jedinec napadá dotyčného sám fyzicky nebo používá nějakou zbraň (kniha, pravítko, ale i například nůž.)

Šikana

Největším problémem nejen u dospívajících je šikana. Šikana je vlastně vědomé ubližování člověku, který nemá dost síly se agresorovi ubránit sám. Se šikanou se nejčastěji setkáme ve školních třídách, na pracovištích, v klubech, v armádě. Uvedeme si to na příkladu ve školní třídě. Agresor bývá ten, který je fyzicky zdatný, navenek společenský, ale uvnitř sebe sama je nejistý. Po vzoru rodiny vyhledává kontakty, kterých se mu nedostává. Naopak oběti se stává jedinec, který se ve většině případech od ostatních odlišuje jak fyzicky tak mentálně. Bývá osamocený na okraji skupiny. Agresor využívá řadu možností, jak oběti, co nejvíce ublížit. V první řadě se může jednat o slovní napadání, kdy agresor oběti nadává, posmívá se mu. Ventiluje si tak vlastní pocit napětí. Pokud se mu ventilu nedostane, pokračuje dále fyzickým ubližováním. Nejhorší je, pokud si agresor vytvoří početně větší skupinu, pak může docházet k systematickému fyzickému napadání obětí.

Největší dopad šikany odnesou oběti. Rodiče by měli zpozornit tehdy, když dítě odmítá chodit do školy, nebo se u něj projevuje záškoláctví. Dále pokud po nás vyžaduje stále větší obnos peněz nebo když nám nedokáže vysvětlit, kde přišel k modřinám. Oběti se pak stávají nejisté, mají o sobě špatné mínění, nízké sebehodnocení. Nejhorší je stav, kdy si jedinec sáhne na život a pokusí se o sebevraždu.

Na pracovišti se setkáme se dvěma druhy šikany.

Mobbing – to je skrytá šikana na pracovišti. Šikany se dopouští zaměstnanec vůči dalšímu stejně postavenému zaměstnanci.

Bossing – je to také šikana, které se odehrává na pracovišti. Hlavním agresorem je nadřízený pracovník vůči jemu podřízeným.

Šikanování je velice závažný, společensky nebezpečný jev, ohrožující oběť fyzicky, ale i psychicky. To jsou důvody, proč nesmíme šikanu přehlížet nebo zlehčovat. Šikanování je nutno chápat jako poruchu vztahů.

Jak šikaně předejít? Určitě bychom měli zmínit vztahy v rodině. Když dítě zažívá pocity štěstí, lásky v rodině, nemá rozhodně tendence k tomu napadat spolužáky. Rodiče by se mu měli dostatečně věnovat, dobře zvážit jeho využití volného času a nenechávat mu úplně volnou ruku při sledování televizních pořadů, při hraní agresivních počítačových her atd. Ve škole by se pedagogové měli co nejvíce zajímat o svoji svěřenou třídu. Komunikovat s nimi, a problémy, které se vyskytnou ve třídě řešit ihned. K prevenci proti šikaně můžou dobře také posloužit sociometrické dotazníky, které mohou pomoci odhalit včasný problém.

Závislost

Je stav, kdy jedinec ke svému životu potřebuje určitou věc například počítač, alkohol, drogu. Závislost na počítači je velmi těžce prokazatelná. *O závislosti lze tedy mluvit tehdy, pakliže to, co dělám - a nezáleží na tom, zda se jedná o práci s počítačem či konzumaci alkoholu - mi přináší těžkosti v některé z následujících čtyř oblastí a já v tom pokračuji přes zjevné negativní dopady.*²⁴

Mluvíme o ní tehdy, pokud narušuje naše denní rytmy v rodině. Jedinec se věnuje počítači každou volnou chvíli, často musí i během společné rodinné akce odběhnout, a odehrát si část hry, aby bylo jeho nutkání uspokojeno. Ostatní členové domácnosti si začínají všimát toho, že dotyčný je na počítači víc, než je zdrávo. Pokouší se s ním na toto téma hovořit a poskytnout mu jiné alternativy volného času než hraní počítačových her, což velmi často bývá bez úspěchu. Jeho nutkání být na počítači je silnější, dokáže u něj setrvat, čím dál tím déle. Narušuje to jeho pracovní povinnosti, kolegové si všimají, že svoji práci nedokáže odvést včas a v pořádku, raději surfuje. Pak se snadno může stát, že bude nadřízeným přesunut na nižší pracovní místo.

U dospívajícího tomu bývá tak, že od kamaráda získá zajímavou hru. Hru hraje tajně do noci a do školy pak přichází nevyspalý a nepřipravený. V neposlední řadě je

²⁴ *Závislost na počítačích očima odborníka* [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.aktip.cz/cs/publikace/z-tisku/zavislost-na-pocitacich-ocima-odbornika.html>.

velkým problémem to, že někteří dospívající raději komunikují přes počítač s kamarády, než aby se vzdali svého milovaného počítače a tím i připojení na internet.

6 Pozitivní vliv médií na dospívající

Přesto, že jsme popsali řadu negativních dopadů na vlivů masmédií na dospívající, můžeme zjistit, že má i řadu kladných vlivů. Samozřejmě vliv médií musí být usměrňován rodiči, vychovateli, pedagogy, ostatními lidmi, kteří přichází do kontaktu s dětmi. Internet nám poskytuje řadu možností. Dříve se děti učily hodně věcí mechanicky nazpaměť, dnes se od toho upouští. Využívá se řada médií, díky kterým si můžeme potřebné informace najít.

7 Ochrana dětí před masmédií

Vzhledem k tomu, že vývoj médií jde neustále rychleji dopředu, vyvíjí se a je čím dál tím víc větší součástí volného času dětí i nás samotných. Měli bychom se zamyslet, jak lze zmírnit vliv médií na naše děti. V první řadě by bylo dobré již od malička dětem programy pečlivě vybírat. Postupem času vybírat společně programy, na které se můžou po dohodě s rodiči dívat. Dále bychom neměli zapomínat na čas strávený před televizní obrazovkou a počítačem. Určitě by měl být časově omezený, aby děti měly čas i na ostatní aktivity. Určitý řád ve vztahu mezi dětmi a obrazovkami je potřeba.

S dospívajícími bychom měli diskutovat o vhodnosti pořadu či počítačové hry. Když zvládneme diskuzi jako rovnocenní partneři, mnozí dospívající se dokážou nad celou situací zamyslet a vytvořit si svůj vlastní názor na dané pořady a počítačové hry. Mnohdy mohou dospět k názoru, že takový to program není pro ně vhodný a najít si jiný program či zábavu.

V dnešní době dbá na ochranu dětí před masmédií Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, který nám říká, že nevhodné programy nesmí být pouštěny mezi šestou hodinou ráno až do desáté hodiny večerní. Na nevhodné programy musí být upozorněno reklamou a následně značkou. Pak už je to na rodičích, co svým dětem dovolí.

Rodiče by se měli řídit jedním z nejdůležitějších pravidel a to neodkládat děti k televizoru, ale spíše se jim věnovat. *Je velmi smutné, když se dítě musí posadit*

*k televizoru, aby vůbec mohlo pobýt se svým otcem, který při příchodu z práce usedne před obrazovku, od které se nevzdálí ani při jídle.*²⁵

Je mnoho pravidel, podle kterých by se dospělí měli řídit, aby dokázali pomoci vést vyrovnaný vztah mezi dětmi a médii. Je to jenom na nich a na jejich uvážení, co zvládnou, co dovolí nebo naopak. Záleží na tom, co jsme schopni tolerovat.

Úloha učitele na vztah dětí k masmédiím je podstatně menší, ale i přesto může pedagog ovlivnit názory dětí na určité pořady. Na závěr kapitoly uvádíme několik rad od Říčana a Pithartové, které mohou pedagogové využít při své praxi.

1. *Prvním pravidlem je začít u sebe! Promysleme si svůj osobní postoj k celé úpadkové masové kultuře a vychovejme sami sebe ke střídmemu a kritickému užívání médií!*
2. *Učte rodiče! Při jednání s rodiči je k tomu řada příležitostí – a také velmi dobrých důvodů! Ať jde o dlouhodobě nedostatečný prospěch, zhoršení prospěchu, nekázeň a jiné poruchy chování, zejména o násilí a jiné projevy agrese, nebo konečně o neurotickou plachost, úzkostnost, nesoustředěnost atd., může být jedna z příčin v tom, že dítě sleduje televizi nebo video příliš, nebo, že sleduje programy, které jsou pro ně nevhodné!*
3. *Využívejte techniku jen kde je to funkční! Techniku ve výuce bychom měli používat tehdy, pokud nám ji zpestří a zkvalitní. V žádném případě by neměla nahrazovat naši činnost. Je důležité, abychom se dětem věnovaly a poskytly jim možnost uvažovat nad danými problémy, které jim předkládáme.*
4. *Hovořte s dětmi, o tom, co viděly! Ve skutečnosti, to znamená, že i samotní pedagogové, vychovatelé se musí podívat na programy, se kterými nesouhlasí, aby s dětmi mohly komunikovat, o tom, co se jim líbí na pořadu. Poté případně vyvracet některé z jejich argumentů a poukazovat na vhodnější programy.*
5. *Jasně vyjadřujte své pocity! Měli bychom jasně vyjadřovat pocity o programech, se kterými nesouhlasíme.*
6. *Demaskujte! Říkejte dětem, jak vhodný kšeft představuje mediální násilí a porno, jak se zde útočí na nekultivované, holé pudy, o kolik těžší a dražší je vytvořit umělecké dílo nebo i jen slušnou zábavu.*

²⁵ ŘÍČAN, P. , PITHARTOVÁ, D. , *Krotíme obrazovku*, s. 49.

7. *Konfrontujte s realitou!* Při sledování programů děti mnohdy zapomínají na to, že se jedná pouze o nereálný svět. V jejich představách, jsou oni ty jedineční, neporazitelní. Jednání z televize se snaží vyzkoušet v realitě, právě bychom je měli upozorňovat na to, že ve skutečném světě chodí věci jinak, a že za jejich špatné chování, si musí nést následky.

8 Cíl bakalářské práce

8.1 Hypotézy:

Hypotéza 1: Lze předpokládat, že dospívající raději aktivně komunikují přes Internet než pasivně přijímají informace z televize.

Navzdory tomu, že je ve společnosti stále oblíbená pasivní zábava (například sledování televize), mezi dospívajícími se do popředí dostává internet, s ním mají větší možnosti využití volného času. (Graf č. 12) Na síti mají více možností, jak trávit svůj volný čas. Jsou aktivní, mohou zde vyhledávat informace z oblastí svých zájmů, mohou číst povídky, hrát hry, psát e-maily, komunikovat s ostatními.

Hypotéza číslo 1 byla verifikována.

Hypotéza 2: Lze předpokládat, že dospívající preferují komunikaci přes internet, než aby navazovali nové osobní vztahy mezi sebou.

Podle grafu č. 15 51% dospívajících komunikuje přes internet, a nové osobní vztahy nevyhledává. Naopak necelá čtvrtina (24%) dotazovaných, i přes internetovou komunikaci nové osobní vztahy hledá. Z grafu č. 22 vyplývá, že 58% dospívajících preferuje kamarády před internetem, ale tito jsou stávající nikoli noví. Komunikují společně ve skupině, kterou již znají například z pobytu venku nebo ze školy.

Hypotéza číslo 2 byla verifikována.

8.2 Dotazník a metody výzkumu

Po splnění daného cíle, který jsem popsala v úvodu mé bakalářské práce, jsem si jako první nastudovala knihy týkající se dané problematiky. Na základě tohoto studia jsem mohla vytvořit nástroj (dotazník), který mi pomohl získat potřebné informace. Spolu s tímto nástrojem jsem využila také metodu pozorování, jež mi pomohla ujasnit situaci a lépe pochopit a zpracovat závěr práce.

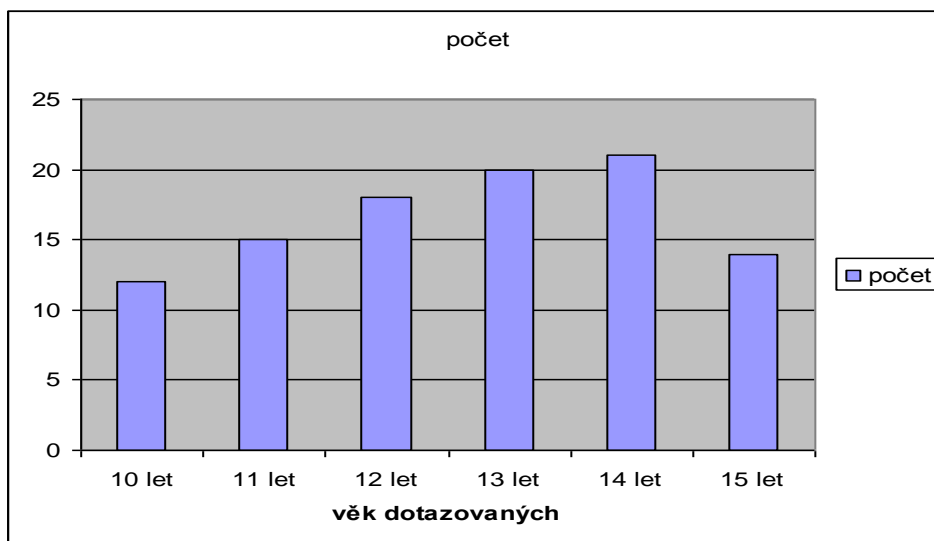
Šetření jsem provedla formou dotazníku, který jsem rozdala na vesnické škole dětem na druhém stupni základní školy ve věku 10 -15 let. Dotazníky jsem doplňovala případným znovu vysvětlením otázky.

8.3 Zpracování dotazníku

Otázka číslo 1: Kolik je ti let?

Věk dotazovaných	počet
10 let	12
11 let	15
12 let	18
13 let	20
14 let	21
15 let	14

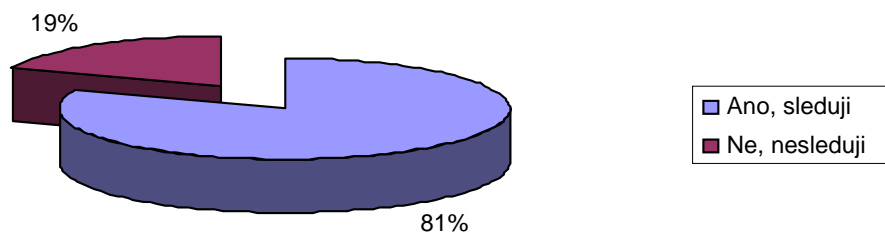
Graf č. 1:

Otázka číslo 2: Sleduješ denně televizi?

Počet dotazovaných	Ano	Ne
12	10	2
15	12	3
18	15	3
20	17	3
21	16	5
14	11	3
100%	81%	19%

Graf č. 2: Sleduješ denně televizi?

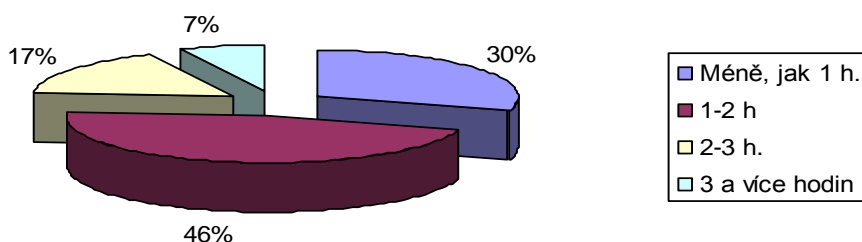
Závěr č.2:

V této otázce jsem se přesvědčila o tom, že masmédia jsou nedílnou součástí dospívajících jedinců; z grafu vyplývá, že více než tři čtvrtiny dětí sleduje denně televizní pořady.

Otázka číslo 3: Jak dlouho trávíš čas u televize?

Počet dotazovaných	Méně, jak 1 h.	1-2 h	2-3 h.	3 a více hodin
12	4	3	1	4
15	4	11	0	
18	7	8	3	
20	7	7	3	3
21	5	7	9	
14	3	10	1	
100%	30 %	46 %	17 %	7 %

Graf č. 3: Jak dlouho trávíš čas u televize?

Závěr č. 3:

Srovnáme-li otázku č. 3 („Jak dlouho trávíš svůj čas u televize?“) s otázkou č. 12 („Jak dlouho trávíš čas na Internetu?“), vychází nám zajímavý závěr. Nejčastěji dospívající tráví čas u televize zhruba 1, 5 h svého volného času, poté čas strávený u televize klesá. Domnívám se, že u televize dospívající tráví svůj čas především tehdy, když se na svoje oblíbené seriály a filmy nemohou, například z technického důvodu, dívat na počítači. Díky přechodu z analogového vysílání na digitální mohou dospívající využít televizi nově také k poslechu rádia.

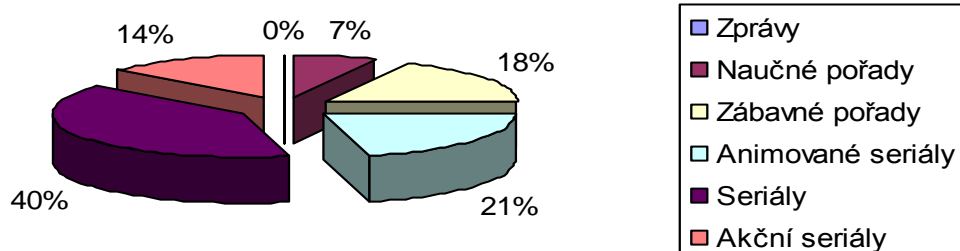
Co se týče internetu zjistila jsem, že u něj dospívající tráví v průměru daleko více svého času (1,5 h 34% dospívajících; 2,5 h 25% dospívajících a tři a více hodin u internetu tráví 24% dospívajících).

Myslím, že je to proto, že zde mají větší možnost využití volného času. Internet představuje oproti televizi aktivní formu trávení volného času. Mohou zde sledovat filmy a seriály, komunikovat s ostatními, psát e-maily, vyhledávat informace a další.

Otázka číslo 4: Jaké pořady nejčastěji sleduješ?

Počet dotazovaných	Zprávy	Naučné pořady	Zábavné pořady	Animované seriály	Seriály (Ulice,..)	Akční seriály
12	0	0	2	4	5	1
15	0	0	1	3	8	3
18	0	1	3	7	5	2
20	0	1	5	4	8	2
21	0	2	6	2	9	2
14	0	3	1	1	5	4
100%	0%	7%	18%	21%	40%	14%

Graf č. 4: Jaké pořady nejčastěji sleduješ?

Závěr č. 4:

Z grafu můžeme vyčíst, že nejvíce dětí (40%) dává přednost při sledování televize pořadům, které se zabývají tematikou všedních dní. Nejčastěji v dotaznících uváděli Ulici a Ordinaci v růžové zahradě. Měli bychom se zamyslet nad tím, proč tomu tak je.

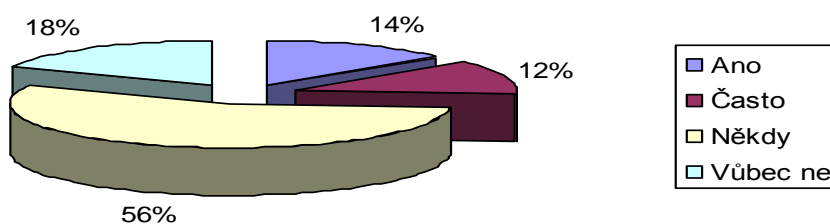
Dle mého názoru je to proto, že tyto seriály mají za úkol přilákat k televizní obrazovce co nejvíce diváků a zvýšit tak sledovanost dané televize. Každý si zde může najít svoje téma, které mu je osobně blízké nebo ho přímo prožil.

Naproti tomu pouhých 7% dětí sleduje naučné pořady, při nichž mohou dál rozvíjet své vědomosti. Myslím si, že je to velmi málo. Dle mého názoru je to důsledek toho, že rodiče jsou velmi zaneprázdnění, nemají čas si rozšiřovat vlastní znalosti a následně podněcovat tak svoje děti k dalšímu vzdělání. Spíše berou televizní pořady jako pasivní odpočinek po celodenním shonu.

Otázka číslo 5: Sleduješ televizní pořady po desáté hodině večerní?

Počet dotazovaných	ANO	Často	Někdy	Ne
12	1	0	6	5
15	1	0	8	6
18	2	3	11	2
20	5	3	11	1
21	2	2	15	2
14	3	4	5	2
100%	14%	12%	56%	18%

Graf č. 5: Sleduješ televizní pořady po desáté hodině večerní?

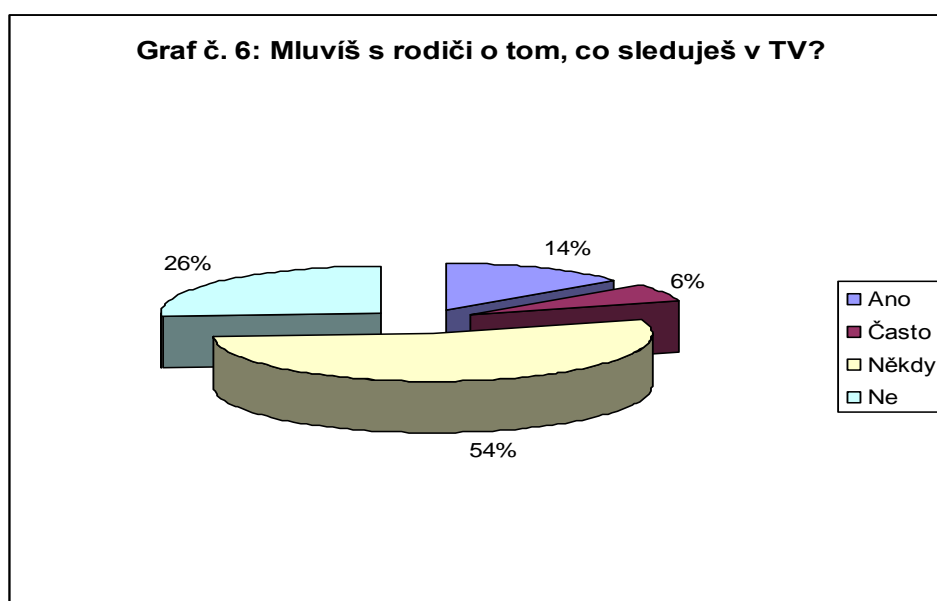

Závěr č. 5:

Více jak polovina dětí se dívá po desáté hodině večerní na televizi. Myslím si, že dospívající zařazují večerní sledování televize do svého programu spíše o prázdninách. V průběhu školního roku není tento jev tak častý. I přesto se ale domnívám, že by rodiče měli pečlivěji vybírat programy pro své děti. Ne každý program po desáté hodině večerní je pro dospívajícího člověka vhodný. Často se tam objevují násilnosti, erotická témata apod. a to vše se pak promítá do jejich chování a myšlení.

Otázka číslo 6: Mluvíš s rodiči o tom, co sleduješ v televizi?

Počet dotazovaných	ANO	Často	Někdy	Ne
12	2	0	8	2
15	1	0	9	5
18	5	1	10	2
20	1	1	11	7
21	2	1	10	8
14	3	3	6	2
100%	14%	6%	54%	26%

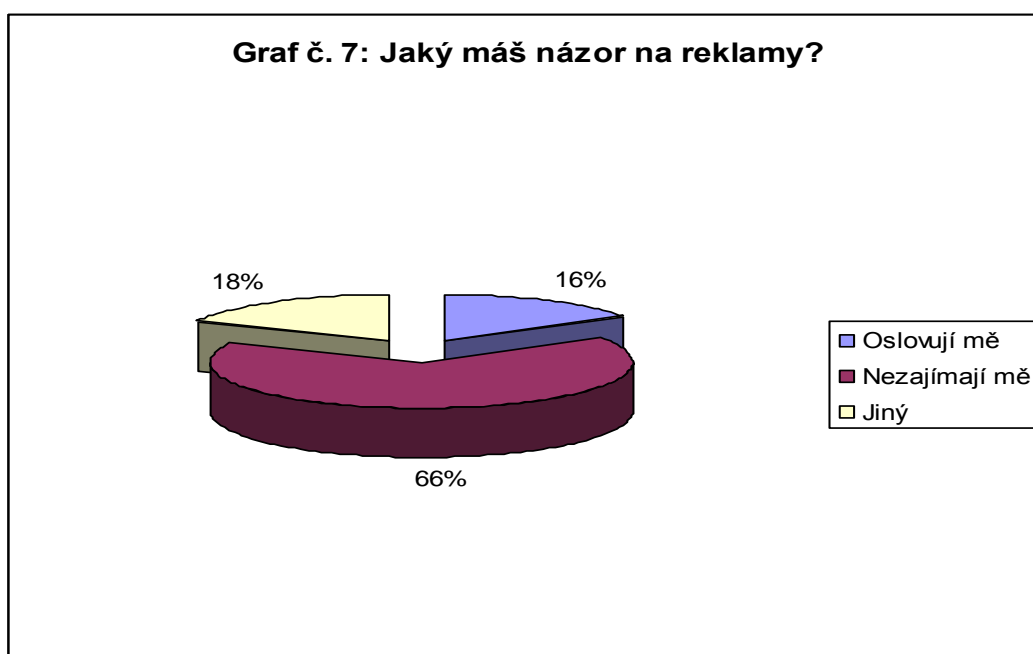
Závěr č. 6:

Ze 100% dotazovaných více než polovina (54 %) dospívajících udává, že si s rodiči někdy povídá o tom, co sledovali v televizi. Myslím si, že je to málo. Rodiče by se měli daleko více zajímat o to, na co se dívají jejich děti, co při sledování prožívají. Z vlastní zkušenosti vím, že nepřipravenost dítěte na určitý typ pořadu, může vést k narušení jeho psychického vývoje.

Sledování televize řadíme mezi pasivní zábavu, z níž děti přijímají jak užitečné, tak bohužel také nevhodné informace. Domnívám se, že by bylo přínosné u dětí více rozvíjet zájem o jiné volnočasové aktivity, při nichž by měly větší možnost aktivněji strávit svůj čas.

Otázka č. 7: Jaký máš názor na reklamy?

Počet dotazovaných	Oslovují mě	Nezajímají mě	Jiný
12	0	7	5
15	2	11	2
18	2	12	4
20	4	14	2
21	4	13	4
14	4	9	1
100%	16%	66%	18%

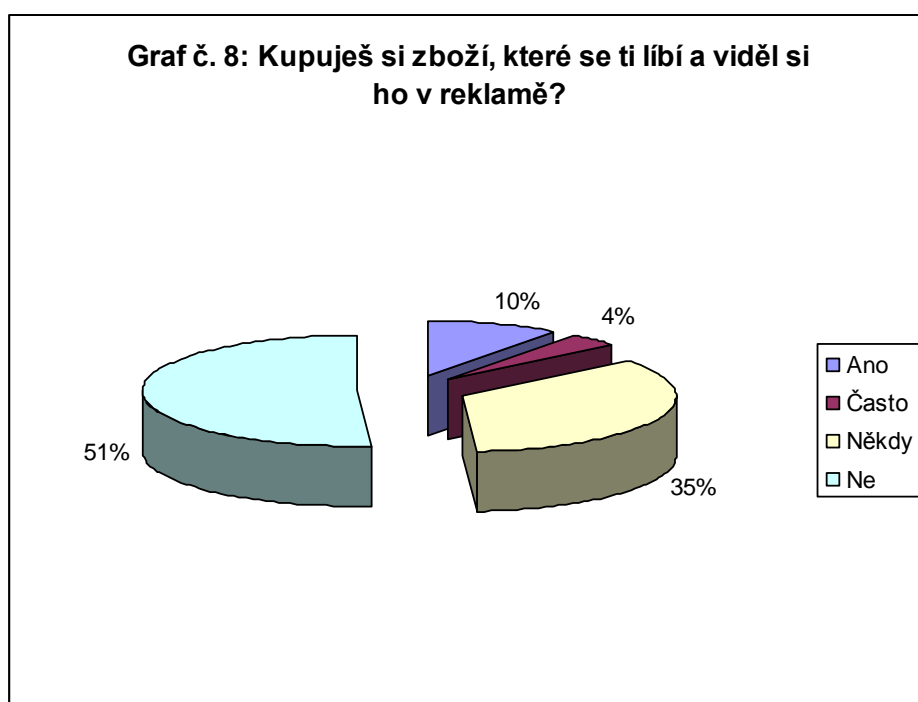
Závěr č.7 :

Podle grafu je patrné, že 66% dětí se o reklamy nezajímá vůbec. V dotazníku uváděly, že během televizní přestávky přepínají na jiný televizní kanál nebo ji využívají ke splnění drobné povinnosti. Jako jiný důvod děti uvádí, že se o reklamy zajímají jentehdy, pokud jsou pro ně nějakým způsobem přitažlivé a pro ně přínosné. Pouhých 16% dětí se zajímá o reklamy a sledují je se zájmem.

Největším problémem v této otázce bylo vysvětlit dětem význam slova „oslovují mě.“ Většina dětí se s tímto spojením nesetkala, a tudíž dostatečně nerozuměla dané otázce.

Otázka číslo 8: Kupuješ si zboží, které se ti líbí a viděl jsi ho v reklamě?

Počet dotazovaných	Ano	Často	Někdy	Ne
12	1	1	3	7
15	1	1	7	6
18	2	0	6	10
20	3	1	5	11
21	0	0	6	15
14	3	1	8	2
100%	10 %	4%	35%	51%

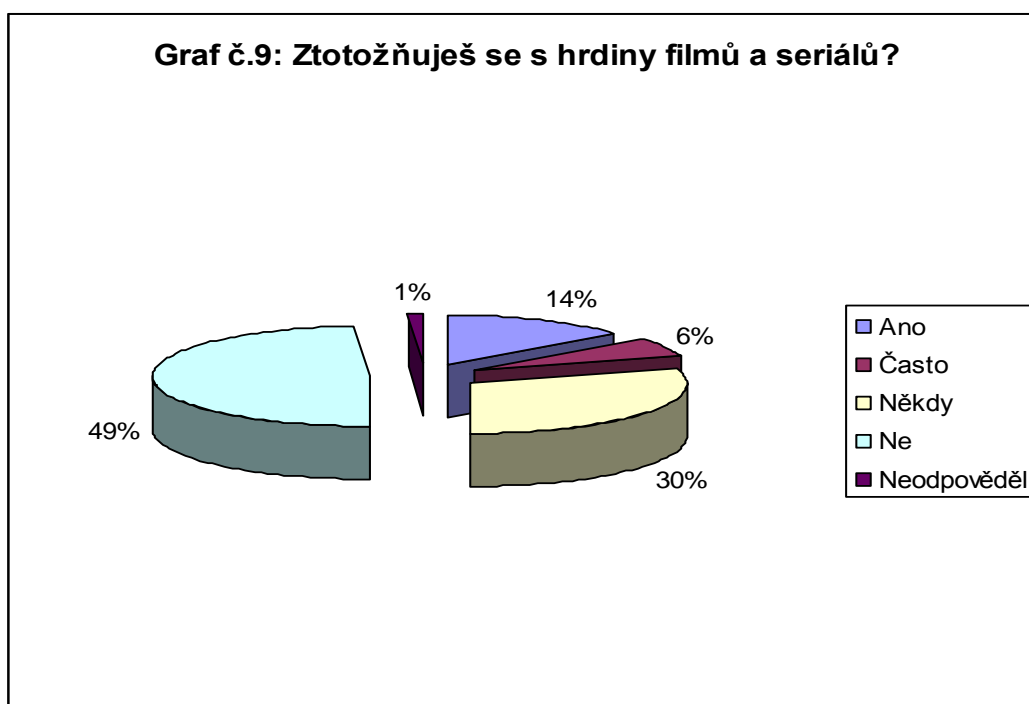

Závěr č. 8:

Z grafu vyplývá, že 51% dětí se nenechává ovlivnit reklamními přestávkami během sledování pořadu. Domnívám se, že je to pozitivní, že přes polovinu dětí (51 %) upřednostňuje svůj názor, zájem o dané předměty a aktivity. Je výborné, že si uvědomují hodnotu a cíl reklam a nenechávají se tak snadno ovlivnit komunikačními prostředky.

Otázka číslo 9: Ztotožňuješ se s hrdiny filmů a seriálů?

Počet dotazovaných	Ano	Často	Někdy	Ne	Neodpověděl
12	1	2	3	6	0
15	1	0	7	6	1
18	1	1	6	10	0
20	4	0	7	9	0
21	2	1	3	15	0
14	5	2	4	3	0
100%	14 %	6%	30%	49%	1%

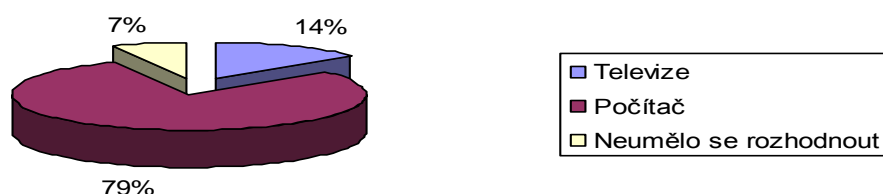
Závěr č. 9:

Na otázku 14% dětí odpovědělo, že se ztotožňují s hrdiny filmů a seriálů, 6 % dětí odpovědělo, že často. Naopak 30 % zakroužkovalo odpověď, že se pouze někdy ztotožňují s hrdiny. 49 % dětí se s televizními hrdiny neztotožňuje. Myslím si, že ztotožnění s hrdiny filmů a seriálů záleží na individuálním charakteru každého z jednotlivých dospívajících. Ve filmové situaci mají možnost si promítnout svoje úspěchy a v případě neúspěchů zažít opak, a zejména načerpat zkušenosti, jak vyřešit svoje případné potíže.

Otázka číslo 10: Kdyby sis měl vybrat mezi televizí a počítačem. Co by sis vybral?

Počet dotazovaných	Televize	Počítač	Neumělo se rozhodnout
12	4	8	0
15	3	12	0
18	2	14	2
20	2	14	4
21	1	19	1
14	2	12	0
100%	14 %	79 %	7%

Graf č. 10: Kdyby sis měl vybrat mezi TV nebo počítačem. Co by sis vybral?

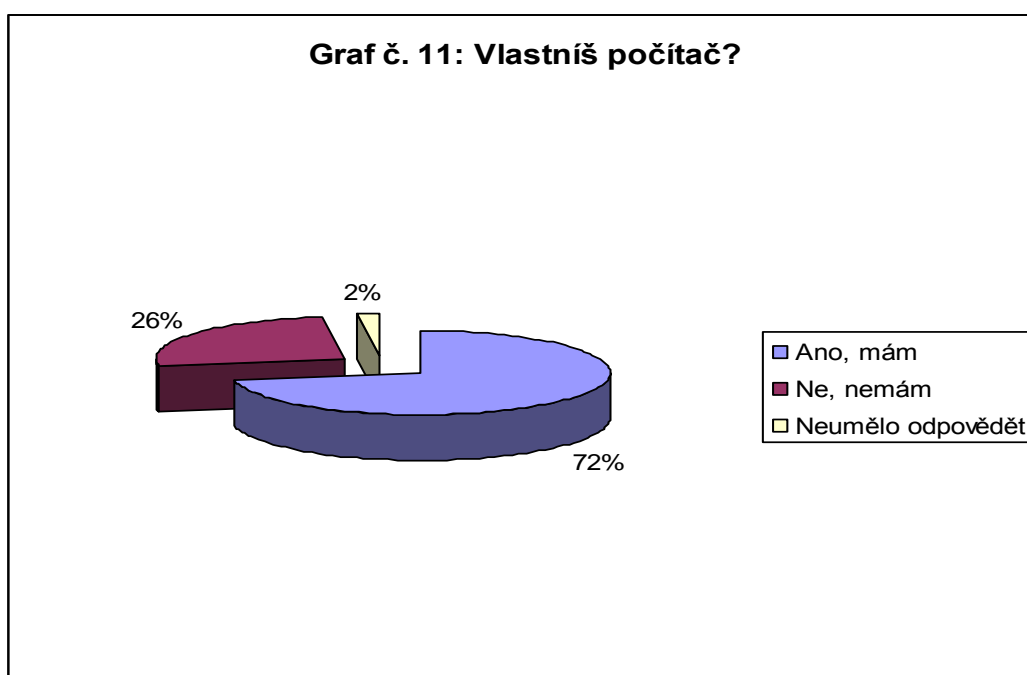
Závěr č. 10:

Otázku jsem doplnila rozhovorem s dětmi a jejich pozorováním. V diskuzi s dětmi jsem zjistila, že děti jednoznačně preferují počítač, protože zde mají více možností, jak využít svůj volný čas. Mohou komunikovat s ostatními, psát e-maily, hrát hry, číst různé články a další. U počítače jsou aktivnější než u televize. Ta je láká teprve tehdy, pokud je již nebaví práce s počítačem. Když jsou například doma samy, mohou ji využít jako zvukovou kulisu. Dále si na ní mohou pouštět hudební videoklipy, naladit rádio.

7 % dětí staví televizi a počítač na stejnou úroveň.

Otázka číslo 11: Máš vlastní počítač?

Počet dotazovaných	Ano, mám	Ne, nemám	Neumělo odpovědět
12	4	8	0
15	10	5	0
18	13	4 (1)	1
20	16	4	0
21	15	5 (1)	1
14	14	0	0
100%	72 %	26 %	2%

Závěr č. 11:

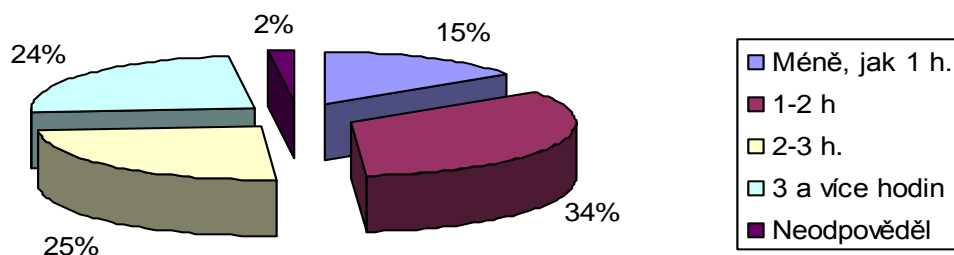
21. století je přetechnizovaná doba plná moderních vymožeností. Většina lidí vlastní doma několik televizí, počítačů a dalších elektronických pomůcek.

Domnívám se, že současná společnost si svou existenci bez moderních „vychytávek“ nedovede představit. Děti, které nemají vlastní počítač, mohou být v kolektivu považovány za outsidersy. Nemohou se s ostatními bavit o herních novinkách, zajímavých událostech, které se dočetly na internetu. Pokud ostatní nedokážou zaujmout něčím jiným, často se tak ocitají na okraji skupiny. V dotazníku u dvou dětí bylo připsané, že vlastní počítač nemají, ale jiný člen rodiny ho vlastní a můžou ho tedy plně využívat.

Otázka číslo 12: Jak dlouho trávíš čas na Internetu?

Počet dotazovaných	Méně, jak 1 h.	1-2 h	2-3 h.	3 a více hodin	Neodpověděl
12	3	5	2	1	1
15	3	10	2	0	0
18	2	4	5	7	0
20	4	6	3	7	0
21	1	3	11	5	1
14	2	6	2	4	0
100%	15 %	34 %	25 %	24 %	2%

Graf č. 12: Jak dlouho trávíš čas na Internetu?

Závěr č. 12:

Podle výsledků nejvíce hodin na internetu stráví děti v rozmezí jedné až tří hodin. Myslím si, že je to dáno tím, že rodiče chodí pozdě z práce. Pokud mají zakázáno chodit ven, využívají internet k alternativní komunikaci mezi sebou. Skoro čtvrtina dětí (24%) tráví na internetu více času, než by měly. Rodiče by se měli zajímat o to, jaké stránky jejich děti navštěvují, případně jim nevhodné stránky zablokovat.

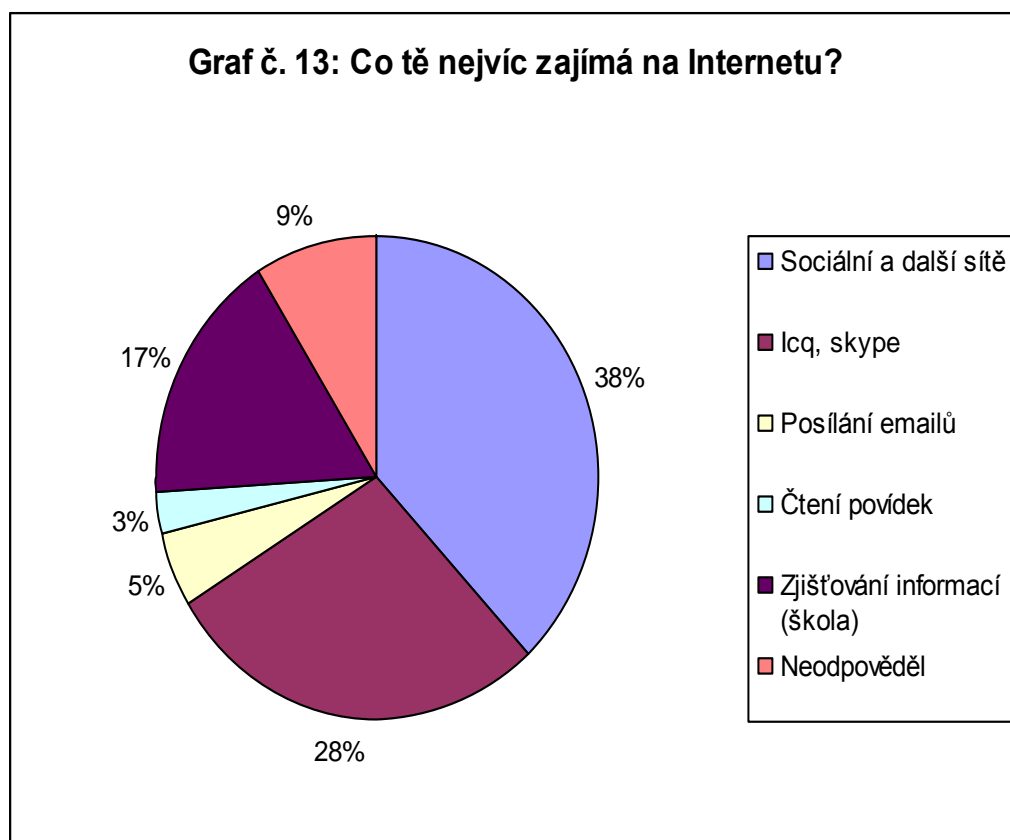
Bohužel jsem několikrát při surfování na internetu našla na sociálních sítích profily dospívajících dívek, v nichž měly přidané svoje vyzývavé fotky za účelem seznámení. Je

to smutné, že mladí lidé mají tendenci seznamovat se tímto způsobem. Neuvědomují si riziko svého jednání.

Pedagog ale také hlavně rodiče by měli svým ratolestem připomínat nebezpečí, které je na internetu může potkat. Nejlepší prevencí je podněcovat jejich zájem i o jiné aktivity, najít si jiného koníčka, chodit na plavání, pořídit si domácího mazlíčka a starat se o něj apod.

Otázka číslo 13: Co tě zajímá nejvíc na Internetu?

Počet dotazovaných	Sociální a další sítě	Icq, skype	Posílání emailů	Čtení povídek	Zjišťování informací (škola)	Neodpověděl
12	4	3	0	2	3	0
15	5	5	3	0	1	1
18	6	6	1	0	4	1
20	9	4	0	0	2	5
21	8	8	0	0	4	1
14	6	2	1	1	3	1
100%	38%	28%	5%	3%	17%	9%

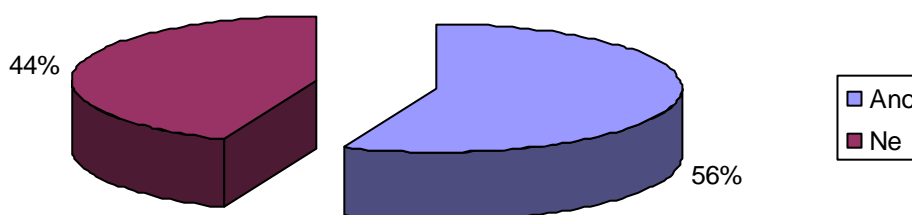
Závěr č. 13:

Výsledky této otázky mě moc nepřekvapily. Vzhledem k tomu, že jsem chodila s dětmi každý pátek do školního klubu, pozorovala jsem, jaké stránky děti nejčastěji navštěvují. Převážně to byly stránky sociálních sítí, ICQ a Skype, kde komunikovaly se spolužáky a vrstevníky, kteří již nebyli ve škole. Dále bych sem zařadila internetové stránky, na kterých mohly společně hrát různé akční hry.

Otázka číslo 14: Našel sis kamaráda přes Internet?

Počet dotazovaných	Ano	Ne
12	3	9
15	5	10
18	13	5
20	14	6
21	12	9
14	9	5
100%	56 %	44 %

Graf č. 14: Našel sis kamaráda přes Internet?

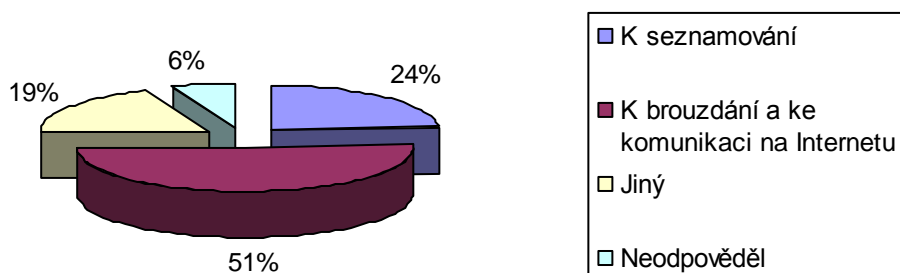
Závěr č. 14:

Když porovnáme výsledky, není to ideální. Děti tráví hodně času na internetu bez dozoru rodičů. Mohou navštěvovat internetové stránky, které se jim zlíbí. Mnohdy si neuvědomují následky, jež to může mít. Měli bychom dětem připomínat nejen ve škole, ale také i doma body bezpečného surfování na internetu. Upozorňovat je na to, že na internetu mnohdy lidé mohou skrývat svoji identitu, vydávat se za někoho jiného a tak se můžou stát, pokud si nebudou dávat pozor, snadnou obětí trestného činu.

Otázka číslo 15: K čemu využíváš komunikaci na Internetu?

Počet dotazovaných	K seznamování (vyhledávání nových vztahů)	K brouzdání a komunikaci na Internetu	Jiný	Neodpověděl
12	2	6	4	0
15	4	10	0	1
18	3	10	3	2
20	6	7	5	2
21	6	10	4	1
14	3	8	3	0
100%	24%	51%	19%	6%

Graf č. 15: K čemu využíváš komunikaci na Internetu?

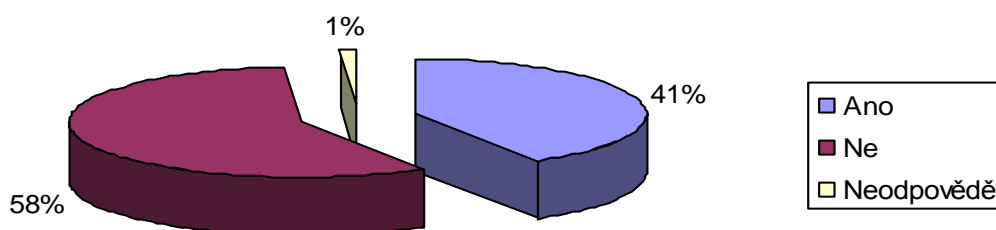
Závěr č. 15:

Podle výsledků 51% dětí využívá internet převážně ke komunikaci např. v případě nemoci zjistí, co je nového ve škole, v partě kamarádů. Skoro čtvrtina (24%) dětí uvedla, že vyhledávají na internetu nové vztahy, což si myslím, je znepokojující. Ve školách bychom se více měli zabývat mediální výchovou, dětem připomínat nebezpečí, které je spojeno s navazováním nových vztahů na internetu.

Otázka číslo 16: Cítíš se otevřený, upřímnější, když komunikuješ přes Internet než v tváři tvář?

Počet dotazovaných	Ano	Ne	Neodpověděl
12	1	11	0
15	6	9	0
18	7	11	0
20	13	7	0
21	8	13	0
14	6	7	1
100%	41 %	58 %	1%

Graf č. 16: Jseš víc otevřenější při komunikaci na Internetu než v tváři v tvář?

Závěr č. 16:

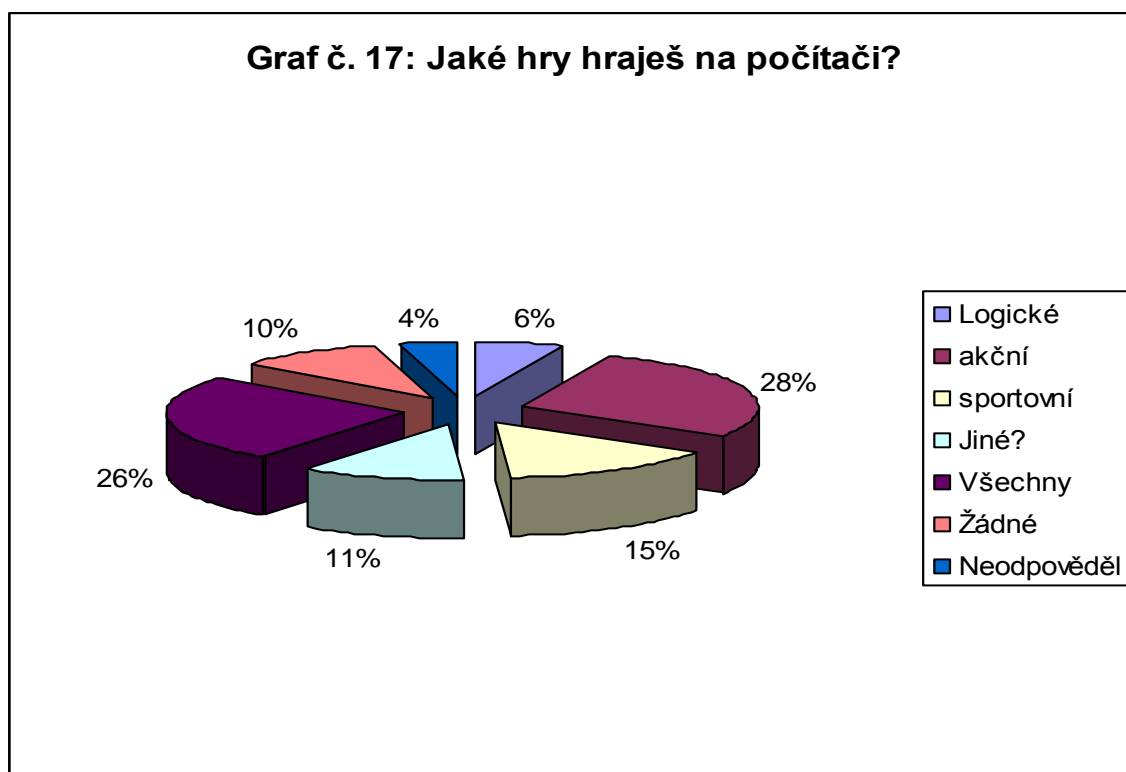
U této otázky byl předpoklad, že dospívající mají potíže s navazováním vztahů mezi svými vrstevníky. Dospívání je charakterizováno obdobím fyzickým a psychických změn v těle dospívajícího, které doprovází změny nálad, nejistota k sobě samému a okolí.

Podle výsledků 58% dospívajících se necítí otevřenější a upřímnější v komunikaci přes internet a 41 % naopak ano.

Otázka číslo 17: Jaké hry hraješ na počítači nejčastěji?

Počet dotazovaných	Logické	akční	sportovní	Jiné?	Všechny	Žádné	Neodpověděl
12	2	2	2	1	5	0	0
15	1	4	2	0	7	1	0
18	2	6	2	1	4	1	2
20	0	7	4	1	5	3	0
21	1	5	4	3	2	5	1
14	0	4	1	5	3	0	1
100%	6%	28%	15%	11%	26%	10%	4%

Graf č. 17: Jaké hry hraješ na počítači?

Závěr č. 17:

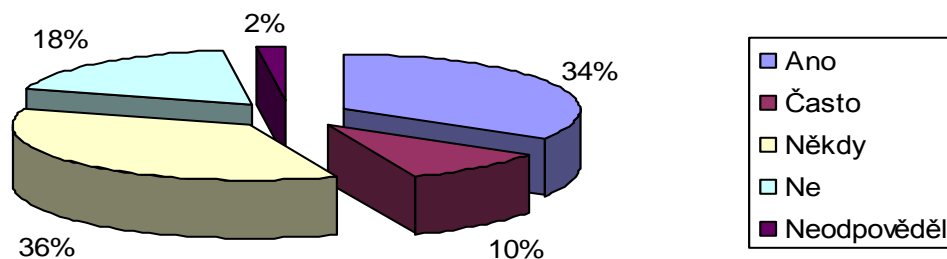
Podle mé zkušenosti se děti vyžívají především v akčních hrách. Líbí se jim dějovost a zejména spád hry. Nechají se velmi rychle a snadno vtáhnout do hry, kde jsou schopni zapomenout na okolí.

Pokud ve hře nevyhrávají, jsou schopni svoji agresi přenést na nejbližší okolí. Ve školním klubu jsem toho byla několikrát svědkem. Dospívající nadávali, vysmívali se dotyčnému, když mu nešla hra a daná skupinka tak kvůli němu prohrávala. Dospívajícím jsem pak musela připomínat, že se jedná pouze o hru. A že každý z nás je šikovný na něco jiného.

Otázka č. 18: Čteš časopisy?

Počet dotazovaných	Ano	Často	Někdy	Ne	Neodpověděl
12	2	1	8	1	0
15	8	2	3	1	1
18	9	3	4	2	0
20	7	1	7	4	1
21	4	1	9	7	0
14	4	2	5	3	0
100%	34%	10%	36%	18%	2%

Graf č. 18: Čteš časopisy?

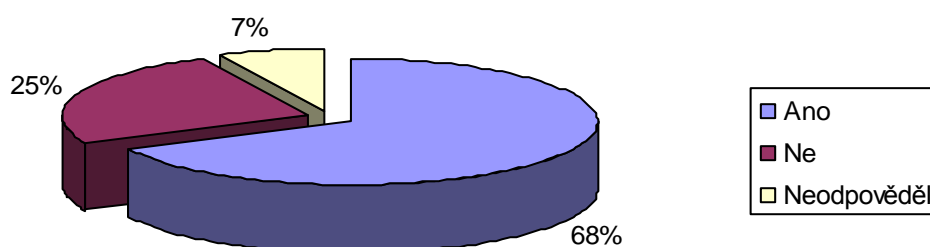
Závěr č. 18:

Děti stále méně čtou, a pokud ano, zajímají se především o časopisy, které se přímo zaměřují na dospívající jedince jako je například Bravo, Dívka, Popcorn, Bravo Girl. Podle pozorování ve škole a ve školním klubu jsem zjistila, že dospívající si kupují časopisy nejčastěji právě pro ně. Časopisy se stávají předmětem jejich rozhovorů.

Otázka č. 19: Kupuješ si sám časopisy, noviny? Pokud ano, jaké?

Počet dotazovaných	Ano	Ne	Neodpověděl
12	12	0	0
15	10	3	2
18	17	1	0
20	9	8	3
21	12	9	0
14	8	4	2
100%	68%	25%	7%

Graf č. 19: Kupuješ si časopisy, noviny? Pokud ano, jaké?

Závěr č. 19:

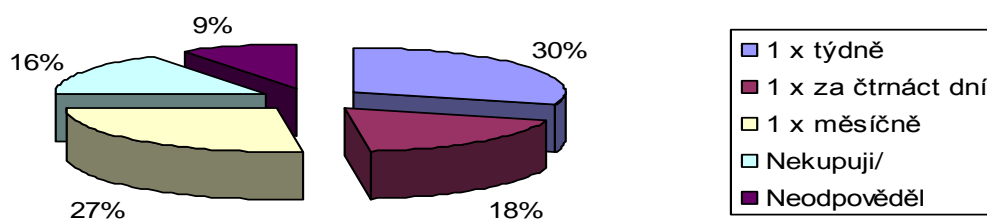
68 % dospívajících si často pro sebe kupuje tisk. Více než noviny si však kupují časopisy, které jsou zaměřené právě na jejich věk a zájmy (Bravo, Popcorn, Top Girl). Domnívám se, že je to proto, že časopisy jim nabízejí nový a jiný pohled na svět. Radí jim, jak oslovit chlapce/dívku svých snů. Pomocí testů si mohou dospívající „zjistit“ jakou mají povahu, jak nejlépe se seznámit...Dále zde mohou najít radu na problém, se kterým se stydí přijít za dospělým.

Do pozadí se dostávají časopisy, které se zaměřují na aktivity a zájmy dospívajících. Zejména chlapci do dotazníku uváděli tisk Deník Sport.

Otázka číslo 20: Jak často kupuješ časopisy?

Počet dotazovaných	1 x týdně	1 x za čtrnáct dní	1 x měsíčně	Nekupuji/	Neodpověděl
12	3	2	7	0	0
15	7	2	4	0	2
18	4	8	4	1	1
20	6	2	1	7	4
21	6	2	4	8	1
14	4	2	7	0	1
100%	30%	18%	27%	16%	9%

Gaf č. 20: Jak často si kupuješ časopisy?

Závěr č. 20:

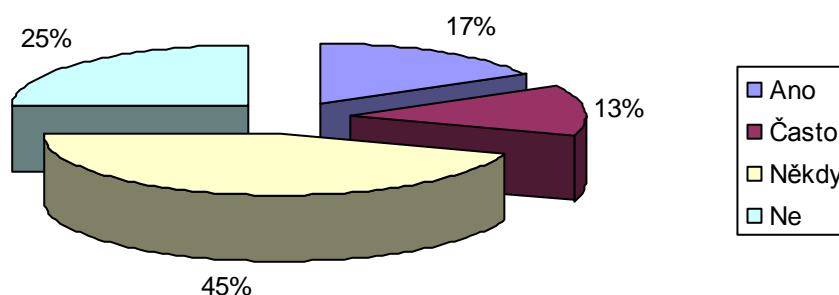
Podle grafu se děti dělí na dvě skupiny. 30 % dětí si kupuje časopisy jednou týdně, 18% dětí 1 x za čtrnáct dní. Druhá skupina udává, že si je kupuje 1 x měsíčně a nebo si je nekupuje vůbec. Jejich nejčastějším důvodem bylo, že časopisy jsou pro ně drahé a že raději využívají možnost si je půjčit od spolužáků, pokud je v nich něco zajímavého. Ze 100% dětí nedokázalo 9% dětí odpovědět. Myslím si, že je to zarážející. Děti mají potíže v komunikaci.

Nabízí se otázka zda nechtěly spolupracovat při vyplnění dotazníku, nebo neporozuměly jednoduchým slovům, se kterými se můžou setkat v osobním životě.

Otázka č. 21: Čteš knížky?

Počet dotazovaných	Ano	Často	Někdy	Ne
12	2	5	5	0
15	3	1	9	2
18	4	1	7	6
20	1	2	12	5
21	3	2	7	9
14	4	2	5	3
100%	17%	13%	45%	25%

Graf č. 21: Čteš knížky?

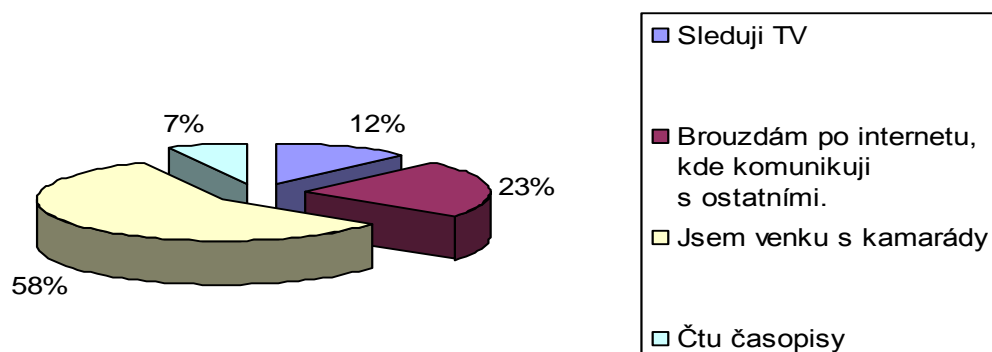
Závěr č. 21:

Téměř polovina respondentů odpověděla, že čte knížky jen někdy, 25% sdělilo, že knížky nečte vůbec. Vzhledem k pedagogickým zkušenostem se domnívám, že to není dobrá situace. Děti neumí komunikovat a vyjadřovat své myšlenky srozumitelně. Nedokáží zformulovat celé věty, jejich slovní zásoba je chudá. Porovnáme-li tištěná média s ostatními, myslím si, že dojdeme jednomyslně k závěru, že knížky obecně se dostávají do pozadí dětské populace. Vyhledávají spíše elektronická média, která jsou na vyhledávání informací daleko rychlejší.

Otázka 22: Co děláš nejradši ve svém volném čase?

Počet dotazovaných	Sleduji TV	Brouzdám po internetu, kde komunikuji s ostatními.	Jsem venku s kamarády	Čtu časopisy
12	2	2	8	0
15	1	1	11	2
18	4	6	7	1
20	3	3	15	0
21	1	5	12	2
14	1	6	5	2
100%	12%	23%	58%	7%

Graf č. 22: Co děláš nejradši ve svém volném čase?

Závěr č. 22:

I přesto, že děti stráví mnoho času na počítači, kde spolu mají možnost komunikovat přes internet a další sítě, stále více jak 58% z nich upřednostňuje osobní kontakt s kamarády, které zná. Myslím si, že by bylo velmi zajímavé srovnání mezi venkovskými a městskými dětmi. Na druhou stranu je velmi špatné, že děti samy od sebe nečtou rády, což se pak projevuje na komunikaci mezi nimi samotnými, ale také ve vyučování. Mají omezenou slovní zásobu, nerozumí čtenému textu, často neumí správně použít gramatická pravidla písemného projevu.

9 Diskuze:

Ve své pedagogické praxi se setkávám každý den s působením komunikačních prostředků na dospívající. Ovlivňují je v pozitivním slova smyslu, kdy se pod vedením pedagogů dospívající učí pracovat s médii. Vyhledávají různá témata k učivu, která aktuálně probírají, zpracovávají zadané referáty a domácí úkoly.

Na druhou stranu obecně děti tráví u elektronických médií hodně času a zapomíná se v dnešní době na tištěná média, což se pak projevuje především v jejich mateřském jazyce. Již od první třídy se pedagogové značně potýkají s tímto všeobecným problémem. Děti mají málo rozvinutou slovní zásobu, často neznají ani známé pohádky. Pedagogové na základních školách se snaží je dětem přiblížit, což je mnohdy ale na úkor jiných oblastí vzdělávání a výchovy.

Na druhém stupni mají stále více problémy s vyjadřováním, nerozvíjí se. To bylo patrné i při zadávání dotazníku. Jak už jsem zmiňovala, dospívající neznali často věcný význam slov. Musela jsem jim dané slovo přiblížit slovem podobného významu.

Respondenti měli problémy s přečtením otázek, mnohdy nezaškrtnli žádnou odpověď, nebo právě naopak zaškrtnli všechno. Dospívající si daný text přečtou, ale někteří po dočtení nedokážou říct, o čem otázka byla a to i přesto, že se nejedná o žáky se specifickou poruchou učení.

Otázkou je, jak zlepšit vlivy komunikačních prostředků na dospívající. Domnívám se, že by bylo vhodné na základních školách do vyučování více zařadit průřezová témata, kde by žáci byli průběžně seznamováni jak teoreticky tak prakticky s problematikou komunikačních prostředků.

Dále si myslím, že by bylo vhodné zavést například více hodin českého jazyka a čtení, popřípadě také zakládat kroužky dramatické výchovy, kde by děti měly možnost se rozvíjet, trávit čas se svými vrstevníky.

Pedagogové by měli při třídních schůzkách apelovat na rodiče a vysvětlit jim, že je velmi důležité si s dětmi číst, povídat si s nimi o tom, co přes den prožily. Dále by se měli zajímat o to, jaké webové stránky děti navštěvují, připomínat jim nebezpečí, se kterými se můžou setkat.

Myslím si, že souhra pedagogů, vychovatelů a rodičů je největší prevencí proti působení negativních vlivů komunikačních prostředků na dospívající.

10 Závěr:

Název bakalářské práce: Dospívající a masmédia

Jméno a příjmení autora: Martina Vobořilová

Akademický rok : 2010/2011

Vedoucí BP: Prof. PhDr. Karel Rýdl, Csc.

V bakalářské práci jsem se zabývala problematikou masmédií a dospívajících. Jejím cílem bylo zjistit vliv médií na komunikaci dospívajících. Práci jsem rozdělila na dvě části. V první se jednalo o teoretickou část, v níž jsem vysvětlovala jednotlivé pojmy týkající se daného tématu jako je například komunikace a její vývoj, médium, rozdělení médií, multimédia. Dále jsem charakterizovala dospívající a jejich fyzické a psychické změny, kterými si v období dospívání musí projít.

V praktické části práce jsem vyhodnotila dotazník, který jsem položila dospívajícím na Základní škole Straškov-Vodochody, v okrese Litoměřice. Výsledky dotazníku poukazují na to, že dospívající mají pozitivní vztah k médiím a to zejména k elektronickým. V komunikaci mezi sebou využívají počítačový slang, což se pak negativně promítá do jejich vzdělání.

Zamyslím-li se nad jednotlivými závěry praktické části bakalářské práce, docházím k názoru, že je velmi důležité s dětmi od útlého věku komunikovat, podněcovat je k dalším vzdělávacím aktivitám, učit je pracovat s jednotlivými médii, aby dokázali získané informace adekvátně zpracovat. Také je podstatné s dospívajícími si stanovit jasná pravidla týkající se používání médií, které budou obě zúčastněné strany důsledně dodržovat. Z osobní zkušenosti vím, že pokud dospělí dodržují stanovená pravidla, i děti je respektují a porušují jen ve výjimečných případech.

Do výuky se budu snažit více zařazovat projektové dny, v nichž by děti společně pracovaly na jednotlivě připravených úkolech zaměřených na získávání nových poznatků a na rozvoji jazykového vyjadřování. Dále se budu snažit nabídnout dospívajícím alternativní možnosti trávení volného času například pořádáním různých výletů s ostatními žáky z jiných základních škol, aby se mohly seznámovat s dětmi a přirozeně rozvíjet svoji komunikaci.

Klíčová slova: komunikace, masmédia, funkce masmédií, dospívající

11 Summary:

In this work I was solving a problem with the mass media and adolescents.

Its aim was to find out the influence of media relating to adolescent communication.. My thesis is divided into two parts.

The first one is a theoretical part where I explained the different terms relating to the issues such as communication and its development, media, divided media and multimedia.

Next I characterized adolescents, their physical and psychological changes, which they have to pass in adolescence.

In the practical part I evaluated a questionnaire which I presented to teenagers at the elementary school-Straškov Vodochody in the district of Litoměřice.

Survey results indicate that adolescents have a positive relationship with the media, especially the electronic ones.They use computer slang in communication among themselves which is negatively reflected in their education. If I consider the individual conclusions of the practical part of the thesis, I am coming to an opinion that it is very important to communicate with children since an early age to encourage them for other educational activities, to teach them to work with the media, so they can adequately handle the information.

It is also important to set clear rules to adolescents for using the media which will be strictly observed by both parties. From my personal experience I know that if adults observe the rules and respect them, the kids break them only in exceptional cases. While teaching, I am going to try to assign more project days.

Children would work together on individually prepared tasks aimed to acquiring new knowledge and development of their expression.

Next I will try to offer teenagers alternative leisure activities such as organizing various trips with other pupils from other primary schools where they could get acquainted with children and naturally develop their communication.

Key words: communication, mass media, mass media functions, adolescent, bullying, aggression

12 Zusammenfassung:

In meiner Bakkalaureusarbeit beschäftige ich mich mit der Problematik von Massenmedien und Heranwachsenden. Das Ziel der Bakkalaureusarbeit war es, die Wirkung von Massenmedien auf die Kommunikation der Heranwachsenden zu beobachten. Ich habe die Bakkalaureusarbeit in zwei Teile gegliedert. Im ersten Teil handelt es sich um die theoretische Basis, wo ich einzelne mit dieser Problematik verbundene Begriffe auslege, wie z.B. Kommunikation und ihre Entwicklung, Medium, Verteilung von Medien, Multimedien. Ferner beschreibe ich hier die Heranwachsenden, ihre physischen und psychischen Veränderungen, die sie in der Reifezeit erleben müssen.

Im praktischen Teil der Bakkalaureusarbeit werte ich den Fragebogen aus, den ich den Heranwachsenden in der Grundschule Straskov-Vodochody, in Bezirk Litomerice (Leitmeritz) stellte. Die Ergebnisse des Fragebogens zeugen vom positiven Verhältnis der Heranwachsenden zu Medien, insbesondere zu den elektronischen Medien. Bei der Kommunikation untereinander reden sie den Computerslang, der dann negativ ihre Bildung beeinflusst.

Wenn ich über die einzelnen Ergebnisse des praktischen Teils meiner Bakkalaureusarbeit nachdenke, komme ich zur Auffassung, dass es sehr wichtig ist, mit den Kindern seit zartem Alter zu reden, sie zu anderen Bildungsaktivitäten anzuregen, und schließlich sie zu lehren, wie sie mit einzelnen Medien arbeiten sollen, damit sie die erworbenen Daten adäquat verarbeiten können. Es ist auch wichtig, klare Regeln über die Nutzung von Medien mit den Heranwachsenden zu vereinbaren, wobei beide Parteien diese Regeln konsequent einhalten sollen. Aus meiner persönlichen Erfahrung weiß ich, wenn Erwachsene die vereinbarten Regeln einhalten, respektieren auch Kinder diese Regeln und verletzen sie nur ausnahmsweise.

Ich werde mich bemühen, mehr Projektstage in den Unterricht einzuschließen – die Kinder sollten dabei separat vorbereitete Aufgaben gemeinsam erfüllen, die auf die Erwerbung neuer Kenntnisse und auf die Entwicklung der Ausdrucksweise orientiert sein sollen. Ferner werde ich mich bemühen, den Heranwachsenden alternative Möglichkeiten für die Freizeitgestaltung anzubieten, z.B. können verschiedene Ausflüge mit anderen Schülern aus anderen Grundschulen veranstaltet werden, wo sich die Kinder kennenlernen und ihre Kommunikation entwickeln können.

Schlagwörter: Kommunikation, Massenmedien, Funktion der Massenmedien, Heranwachsende, Schikane, Aggression

13 Použitá literatura:

1. *ABZ. Slovník.cz.* [online]. [cit. 12.9.2010]. Dostupné na Internetu:< http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=komunikace>.
2. *Agresivní chování.* [Online]. [cit. 30.8.2010]. Dostupné na Internetu:< tbsd-eq.wz.cz/asertivita/agresiv.php>.
3. *Autorita učitele, kázeň ve vyučování.* [online]. [cit. 6. 3. 2010]. Dostupné na Internetu:<http://www.pedagog.ic.cz/podlahova_dok/soubory/AUTORITA_UCITEL.doc>.
4. BUERMANN, Uwe. *Jak přežít s médii.* 1.vyd. Český Těšín. Fabula, 2009. ISBN 978-80—86600-58-1.
5. FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1903.
6. HLADÍLEK, Miroslav. *Úvod do sociální a pedagogické komunikace.* 1.vyd. Praha: VŠJAK, 2006. ISBN 80-86723-16-X.
7. *Média, informační technologie a kulturní úroveň české populace.* [online]. cit. [28.2.2011]. Dostupné na Internetu: <http://www.insoma.cz/index.php?id=1&n=1&d_1=paper&d_2=nitra>.
8. JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost.* 2. vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4.
9. KERN, Hans a kol. *Přehled psychologie.* 1. vyd. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-240-8.

10. LAŽEK, Aleš. *Vliv médií na osobnost mentálně retardovaného člověka*. [online]. [cit. 5.9.2010]. Dostupné na Internetu <<http://www.google.cz/#sclient=psy&hl=cs&q=La%C5%BEEK+-vliv+med%C3%AD%C3%AD+na+LMR&aq=f&aqi=&aql=&oq=&pbx=1&fp=b8dc8bb5b6c8f12f>>.
11. LONDOVÁ, Alena. *Sociálně patologické jevy, agrese a agresivita mezi mládeží*. [online]. [cit. 16.8.2010]. Dostupné na Internetu: <http://is.muni.cz/th/55791/pedf_m/DP.doc>.
12. MONDSCHNEIN, Pavel. *Závislost na počítačích očima odborníka*. [online]. [cit. 11.8.2010]. Dostupné na Internetu: <<http://www.aktip.cz/cs/publikace/z-tisku/zavislost-na-pocitacich-ocima-odbornika.html>>.
13. MÜLLEROVÁ, Stanislava. *Komunikační dovednosti*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2001. ISBN 80-7083-475-7.
14. MUSIL, Josef. *Úvod do sociální a masové komunikace*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-44-0.
15. POSPÍŠIL, Jan. ZÁVODNÁ, Lucie, Sára. *Mediální výchova*. 1. vyd. Kralice na Hané: Computer media, 2009. ISBN 978-80-7402-022-3.
16. ŘÍČAN, Pavel, PITHARTOVÁ, Drahomíra. *Krotíme obrazovku*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178084-7.
17. VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-387-

18. Wikipedie.cz. [online]. [cit. 10.11. 1010]. Dostupné na Internetu:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Masov%C3%A1_kultura>.
19. *Zákon č. 231/2001 o televizním a rozhlasovém vysílání*. [online]. [cit. 14.2.2011].
Dostupné na Internetu:< <http://www.digizone.cz/zakony/zakon-231-2001/>>.

14 Seznam příloh:

Příloha č. 1:

Dotazník, který byl předložen respondentům ve věku 10 – 15 let. Individuálně jsem ho doplňovala znovu vysvětlením otázky. Při vyhodnocování dotazníku jsem se setkala s dopisováním odpovědí k otázce, i přesto že jejich odpověď byla jednou z možností. Někteří nedokázali odpovědět na jednoduché otázky.

Dotazník, který jsem rozdala respondentům

1. Kolik je ti let?
2. Sleduješ denně televizi?
 - Ano
 - Ne
3. Jak dlouho trávíš čas u televize?
 - Méně, jak hodinu
 - 1-2 h
 - 2-3 h
 - Více, jak 3 h
4. Jaké pořady sleduješ v televizi?
 - Zprávy
 - Naučné pořady (například o přírodě)
 - Zábavné pořady (např.Talentmánie)
 - Animované seriály (např. Simpsonovi)
 - Seriály (Ulice, Ordinace v růžové zahradě)
 - Akční seriály (např. Kobra)
5. Sleduješ televizi po desáté hodině večerní?
 - Ano
 - Často
 - Někdy

- Ne
6. Mluvíš s rodiči o tom, co sleduješ v televizi?
- Ano
 - Často
 - Někdy
 - Ne
7. Jaký máš názor na reklamy?
- Oslovují mě
 - Nezajímají mě
 - Jiný
8. Kupuješ si zboží, který si viděl v reklamě?
- Ano
 - Často
 - Někdy
 - Ne
9. Ztotožňuješ se s hrdiny filmů a seriálů?
- Ano
 - Často
 - Někdy
 - Ne
10. Kdyby sis měl vybrat mezi televizí a počítačem. Co by sis vybral?
-
11. Máš vlastní počítač?
- Ano
 - Ne

12. Jak dlouho trávíš čas u Internetu?

- Méně, jak 1 h
- 1-2 h
- 2-3 h
- Více, jak 3 h

13. Co tě zajímá na Internetu nejvíce?

- Sociální a další jiné sítě (facebook, lidé.cz)
- ICQ, Skype
- Posílání emailů
- Čtení povídek
- Zjišťování informací (škola – referáty)

14. Našel sis kamaráda přes Internet?

- Ano
- Ne

15. k čemu využíváš komunikaci na Internetu?

- K navazování nových vztahů
- K diskuzi s kamarády
- Jiný.....

16. Cítíš se otevřený, upřímnější, když komunikuješ přes Internet než s kamarády v „tváři v tvář“?

- Ano
- Ne

17. Hraješ na Internetu hry? Pokud ano, jaké?

- AnoJaké?.....
- Ne

18. Čteš časopisy?

- Ano
- Často
- Někdy
- Ne

19. Kupuješ si sám časopisy, noviny? Jaké?

.....

20. Jak často si kupuješ časopisy, noviny?

- 1 x týdně
- 1 x za 14 dní
- 1 x měsíčně
- Nekupuji

21. Čteš knížky?

- Ano
- Často
- Někdy
- Ne

22. Dopln, co děláš **nejradši** ve svém volném čase

- Sleduji televizi
- Brouzdám a komunikuji přes Internet
- Jsem venku s kamarády
- Čtu časopisy, knížky
- Jiné:.....

Děkuji ti za vyplnění dotazníku !